

Vsak naj kupi vsaj en bond Tretjega Posojila Svobode

GLAS NARODA

List slovenskih delavcev v Ameriki.

Največji slovenski dnevnik
v Zedinjenih državah
Velja za vse leto ... \$3.50
Za pol leta \$2.00

The largest Slovenian daily
in the United States
Issued every day except Sunday
and Legal Holidays.
50,000 Readers

TELEFON: 2876 CORTLANDT.

Entered as Second-Class Matter, September 21, 1903, at the Post Office at New York, N. Y., under the Act of Congress of March 3, 1879.

TELEFON: 4687 CORTLANDT.

NO. 84. — STEV. 84.

NEW YORK, WEDNESDAY, APRIL 10, 1918. — SREDA, 10. APRILA, 1918.

VOLUME XXVI. — LETNIK XXVI.

Lloyd George govori

LLOYD GEORGEV GOVOR V POSLANSKI ZBORNICI. — MINISTRSKI PREDSEDNIK JE PREDLOŽIL PREDLOGO ZA VOJAŠKO OBVEZNOST OD 18. DO 50. LETA. — PREDLOGA JE BILA SPREJETA Z 299. GLASOVI PROTI 80. — IRSKI POSLANCI SO PROTESTIRALI. — ANGLIJA HVALEŽNO PRIZNAVA POMOČ ZDRUŽENIH DRŽAV.

True translation filed with the postmaster at New York, N. Y. on April 10, 1918, as required by the Act of October 6, 1917.

London, 9. aprila. — Danes popoldne je bila Anglija naprošena, da stavi vladi na razpolago vsakega sposobnega moža do 50. leta in v gotovih slučajih celo do 55. leta. Naznanilo se je tudi, da se prisilna vojaška služba vpelje tudi za Irsko.

Okoli poslanske zbornice se je zbrala velika množica in poslanski sedeži so bili polni poslancev, ki so kazali veliko zanimanje za to vprašanje in način, kako bo ministrski predsednik predložil to važno zadevo.

V svojem govoru ni rabil ognjevitih izrazov, temveč je z veliko resnostjo vedno povdarjal nevarni trenutek in potrebo, da se mora porabiti vsako sredstvo, da se odstrani nevarnost.

V zbornici se je opazila velika živahnost. Z velikim navdušenjem pa so poslanci pozdravili stotnika Redmonda, ki je bil zaprišen, ko je bil izvoljen na mesto starega sedeža svojega očeta.

Ko je Lloyd George pričel govoriti, je vse molčalo in tudi pacifisti niso z medklici prekinjali govora.

Zdelo se je, kot da je ministrski predsednik prevzel od resnega trenutka.

Nastopili smo najbolj kritično dobo te strašne vojne, — je pričel in govoril je počasi in povdarkom. — Skoro eno uro je razpravljalo o vojaškem položaju ter je izrazil popolno zaupanje v armado; proslavljal je junaštvo vstrajnost in hrabrost vojaštva in generalov. Videlo se je, da je bil prevzet nad veliko armadno silo, ki stoje nasproti zaveznikom, ki se nahajajo v resni nevarnosti.

Nikakega navdušenja ni povzročil v zbornici, dokler ni govoril o generalu Careyu in njegovih junaških činih, ko je vstavil nemško prodiranje z majhnim korom pijo-nirjev in delavcev.

Ko je premjer pričel govoriti o imenovanju generala Focha za generalisimusa, se je videlo, da je čutil tudi on sam, da je prišel na kočljivo točko. Govoril je na način, ki je bil podoben njegovi stari živahnosti, vdarjal je po mizi in je gledal zbornico naravnost v obraz. Pripravljen je bil na kritiko, toda dobil je aplavz, ki pa ni bil prisrčen.

Še enkrat je odgovoril Lloyd George na kritiziranje ekspedije v Solun, Palestino in Mezopotamijo in govoril je glasno, toda zbornica se ni mnogo zanimala za to stvar, kajti nestrpna je bila zaradi vladne predloge o vojaški obveznosti.

Slednjič je Lloyd George prišel tudi do te točke in v glavnem ni bilo opaziti nikakega presenečenja. Skoro natanko je bilo to že pojasnjeno v listih in zbornica je mirno sprejela naznanilo, da bodo vpoklicani možje do 50. leta, da bodo nekatere industrije zopet morale vstaviti delo in da duhovniki ne bodo podvrženi vojaškemu službovanju.

Pravo presenečenje je prišlo še-le, ko je premjer kratko, pa odločno izjavil:

— Kar se tiče Irske, ni več mogoče opravičevati njene izjeme od te postave.

Kakor če veter potegne po žitnem polju, so se oglašali medklici. Lloyd George je pokazal na Združene države, kjer je več Ircev kot v Irski sami, pa so vsi podvrženi vojaški službi. Klici so se razlegali po zbornici, toda Lloyd George je hotel mirno nadaljevati svoj govor, toda Irski so bili zelo razburjeni. Med njimi je vladala jeza.

— To je napoved vojne Irski, — je rekel nek poslanec.

Ministrski predsednik je mirno nadaljeval in navedel besede nekaterih irskih voditeljev, ki so zagovarjali pravico vojne. Najbolj pa je Irce razburilo, ker je Lloyd George stanovito zatrjeval, da je ta vojna v interesu malih narodov.

Hoteli so ga ostro zavrniti in ostala zbornica je bila pripravljena na resni odgovor, toda premjer je samo z enim protestom zahteval, da se mu dovoli, da govori dalje in je potem mirno zopet nadaljeval svoj govor.

ROJAKI, NAROČAJTE SE NA "GLAS NARODA", NAJVEČJI SLOVENSKE DNEVNIK V ZDR. DRŽAVAH.

IZ PARIZA: P. va slika kaže, kako znajo zavarovati Francozi svoje spomenike s peščenimi vrečami pred napadom nemških zrakoplovcev. Druga slika nam prikazuje roslojpe, porušeno od nem. bomb.

Razmere v Nemčiji

NEMŠKI GENERALI IMAJO OBLAST NAD ŽIVLENJEM IN SMRTJO. — MILITARIZEM SE SE VEDNO NAHAJA NA SVOJEM VIŠKU V DEŽELAH NEMŠKEGA KAJZERJA. — NOBENE PROSTOSTI GOVORA. — VRHOVNO POVELJSTVO VKNEŽEVINI BRANDENBURG. — BAVARSKA JE POKORNA SLUŽABNICA. — PIŠE CIRIL BROWN.

True translation filed with the postmaster at New York, N. Y. on April 10, 1918, as required by the Act of October 6, 1917.

Germania nosi leta 1918 še vedno svoj starinski, tesno zlitjeni militaristični korset ali prisilni jopič, slogošno z različnimi naznanji v Nemčiji. Dočim je cela telesna politika od vrha do pete podvržena vojnim izpremenbam, še vedno koraka naokrog duh militarizma, neizpremenjen in neizpremenljiv. Materijalno pa se niso izpremenili niti zunanji in vidni znaki, z železom obkrožane formule za vsiljenje vlade narodu, stroge in brezobzirne naprave za zavarovanje države in cela tehnika vladanja, — s krvo in železom, že pojema.

Pojavi doma ne kažejo, da so se Nemci iz posledic vojne naučili kakih velikih nauk. Vojaška kontrola je danes še vedno absolutna. Od 30. junija 1914 naprej je živila Nemčija v postavnem "obležnem stanju", v katerem preidejo vse polnomočni civilni oblasti avtomatično v roke vojaških avtoritet obenem s pro-glašenjem prekega sode.

Cela Nemčija je razdeljena v štiriindvajset armadno-zbornih distriktov in v vrhovno poveljstvo v kneževini Brandenburg. Vrhovni poveljnik v Brandenburgju in podrejeni mu poveljujoči generali v armadno-zbornih distriktih so za vse praktične namene najhujši absolutni monarhi v svojem lastnem pravu. Razven pri treh bavarskih armadno-zbornih distriktih jemljejo ti poveljniki povelje le od pruskega vojnega ministra, ki je vrhovni poveljnik domačih sil ter teoretično odgovoren nemški-mu državni zboru in kroni. Bavarska, ki si je ohranila vsaj na zunaj neke vrste neodvisnosti sprejema potom bavarskega voj-ministra ter izvaja vsa povelja, izda-na po pruskem vojnem ministru.

Soglasno s postavo "obležnega stanja" imajo poveljujoči generali navidez neomejeno polnomoč neodvisnega postopanja, ki je podrejeno le splošnim vodilnim principijem, izdanim od vojnega minist-rstva.

Dokler se prekega sode ne razveljavi, je absolutna vojaška kontrola prostosti govora in javnega menja ne le teoretično mogoča temveč tudi pogosto izvedena v praksi.

Ta kontrola je omogočena vseh-treh oblik popolnoma postavnih vojaških delavnosti: — te so: vojaška cenzura, kontrola javnih

zborovanj ter preventivne ali pre-čevalne aretacije. V izvajanju teh pravice, omeje-nih le po splošnih navodilih pruskega vojnega ministrstva, je vsak poveljujoči general prvi avtokrat v svojem lastnem distriktu, in vsled tega je prav toliko stopinj militarizma v Nemčiji kot je za-stopnikov in predstavitev njega.

Vsi poveljujoči generali ne izvršujejo v polni meri svojih pravice. Sempatam povzroča kak bolj libe-ralno poveljujoči general utis in mnenje, da je pričelo obležno stanje dramati. Obležno stanje pa je zelo poostreno v vseh obmejnih armadno-zbornih distriktih ter je

najostrejšje po celi Alzaciji in Lo-tarinski.

Obležno stanje se je tudi po-ostrižlo za Veliki Berlin. Za Veliki Berlin so razveljavili člen pruske ustave, ki določa, da se ne sme nikogar odtegniti juris-dikciji sodišča razven kot je dolo-čeno po postavi.

Uvedli so takozvana "izvanredna vojna sodišča", sestojeca iz dveh civilnih sodnikov ter treh častnikov. Vsakega človeka se lahko od-tegne javni sodišču navadnih sodišč ter spravi pred te mešane vojaške tribunale, kojih odločitev je kon-čna.

(Nadaljevanje 2. strani.)

Položaj v Rusiji

True translation filed with the postmaster at New York, N. Y. on April 10, 1918, as required by the Act of October 6, 1917.

Moskva, Rusija, 9. aprila. — (Ass. Press.) — Bolševiški mini-strski predsednik Nikolaj Lenin je danes v svojem govoru rekel, da bo morala Rusija napovedati Japonski vojno, ker je v Vladivo-stoku izkrcala svoje vojaštvo.

Rekel je: "Z juga prihajajo Nemci Giba-nje generala Dutova je sicer ne-koliko pojenjalo, toda se zopet o-življa. Japonci izkrcujejo vojaštvo in pri tem jim pomagajo Angleži in Francozi in prihajajo z mur-manskega obrežja. Nahajamo se v tesnem obroču. V kratkem času, morda v nekaj dneh bomo more-biti morali napovedati Japonski vojno."

Peking, Kitajska, 9. aprila. — V Sibirijo in Mandžurijo so bili odposlani posebni odposlanci, ki zdaj poročajo, da Nemci nabirajo kitajske, japonske in korejske telegrafiste v Harbinu in Čang-Ču-na za službo na vzhodni kitajski železnici.

Domneva se, da je v Mongoliji in Mandžuriji skritih več brezžič-nih postaj. Delavci imajo tako o-rodja, da se lahko spravi v njihovi prtljaji.

Kitajski telegrafisti v različnih uradih tudi opravljajo službo nem-skih agentov. Uvedla se bo stroga preiskava.

London, Anglija, 9. aprila. — Dasiravno bolševiške oblasti za-

nikujejo, vendar zatrjuje neko po-ročilo iz Harbina preko Tokio, da se v Tomsku v Sibiriji nahaja 60 tisoč oboroženih Nemcev, ki so na-menjeni na Daljni Istok.

Washington, D. C., 9. aprila. — Diplomatična poročila, ki so prišla v Washington, pravijo, da bolše-viška moč v Rusiji gine. Maksima-listični voditelji pozivljajo stare civilne in vojaške oblasti, da na-vladi nudijo tehnično vežbanje in znanje.

V armadi in industriji bolševiki uvidevajo, da volilni princip, ka-tereza go hoteli vpeljati v vseh strokah narodnega življenja, ne deluje, in zdaj se prepričujejo, da se bo zrušila njih lastna stavba, ker se njihovi principi ne morejo izvesti, dokler jim ne priskočijo, na pomoč konstruktivni elementi države.

V zelo vplivnem zavezniskem krogu je bila podana izjava, da bi dogovor med Japonsko in zavez-niškim narodi mogel preprečiti japonsko intervencijo v vzhodni Sibiriji, toda do dogovora še ni prišlo. Ruske in zavezniske obla-sti so izjavile, da je izkrcanje ja-ponskega in angleškega vojaštva v Vladivostoku le krajeven in osam-ljen nastop, ki pa lahko dovede do večjih dogodkov, toda za sedaj ni to nikake velike politične važno-sti.

Situacija na zapadnem bojišču

HAIGOVIM ČETAM SE JE POSREČILO ZAVZETI DVOJE MEST. — VROČI BOJI SE ŠE VEDNO NADALJUJEJO. — BOJEV SE VDELEŽUJEJO TUDI PORTUGALSKE ČETE. — ARTILERIJSKO OBSTRELJEVANJE JE ZAVSTAVILO SOVRAŽNIKA NA FRONTI V BLIŽINI AMIENSA. — KAJ JE RAZVIDNO IZ RAZNIH URADNIH POROČIL?

True translation filed with the postmaster at New York, N. Y. on April 10, 1918, as required by the Act of October 6, 1917.

London, 9. aprila. — Pri novem napadu na Angleže pri La Basse in Armentieres na enajst milj dolgi fronti zapadno od Lille, so danes zavzeli Nemci mesti Richebourg-St Vaast in Laventie. Ti dve mesti ležita kake tri milje za frontno črto.

Vroči boji se vedno nadaljujejo.

Na fronti ob obeh straneh reke Somme se je vršila vroča artilerijska bitka celo noč. Južno od Oise, vzhodno od Noyona, kamor so pošiljali Nemci neprestano nove čete, so se morale francoske čete umakniti preko Oise-Aisne prekopa, ki teče vzporedno z reko Ailette.

Nocojšnje poročilo generala Haiga se glasi:

— Po vročem obstreljevanju naših pozicij med prekopom La Basse in Armentieres so močne sovra-žne čete napadle angleške in portugalske čete v tem sek-torju naše fronte.

Pokriti z gosto meglo, ki je ovirala naše opazovanje, so sovražniki uspeli ter si priborili pot v zavezniske pozi-cije v bližini Neue Cappelle, Fauquissarta in Carodommie-rie farne.

Po vročem obstreljevanju, ki je trajalo ves dan, se je sovražniku posrečilo pognati nazaj portugalske čete v centru in angleški krili na črti ob Lys med Estaires in Bac St. Maur.

Mi držimo svoje pozicije na obeh bregovih pri Givenchy in Pleurbaix. V okolici obeh teh mest so se vršili vro-či boji, toda sovražnik je bil pognan v beg.

Sovražnik je zavzel Richebourg-St. Vaast in Laven-tie. — Na celi fronti se nadaljujejo vroči boji.

Južno od Arrasa so se vršili samo manjši spopadi na angleški fronti, ki so nam zagurali par jetnikov.

Današnje pariško poročilo se glasi:

— Veliko artilerijsko aktivnost je bilo opaziti na o-bih straneh in sicer na raznih točkah fronte severno od Montidiera in Noyona, dočim se ni vršila nobena infan-terijska akcija.

Na levem bregu reke Oise so se vršila posamezna ob-streljevanja.

Francoske čete so soglasno s svojimi povelji napredo-vale ter vprizorile napad na pripravljene pozicije jugo-zapadno od gozda pri Choucy in južno od Choucy-le-Cha-teau. — Francoska artilerija je neprestano obstreljevala nemške čete ter jim prizadela tekom teh operacij velike izgube.

Dva nemška napada severozapadno od Rheimsa smo odbili. Nek nemški napad proti malim francoskim posto-jankam v bližini Esparges v sektorju pri Reillonu in se-verno od Bonhomme se je izjalovil.

Nocojšnje poročilo francoskega vojnega urada se glasi:

— Severno od Montidiera, kjer smo vroče napada-li, je sovražna artilerija obstreljevala na raznih mestih naše pozicije.

V okolici Hangard-en-Santerre (vzhodno od Amien-sa) je naš ogenj preprečil, da niso Nemci vdrli iz svojih pozicij.

Zapadno od Noyona, v sektorju pri Piermontu, smo odbili nek sovražniški napad.

Na levem bregu reke Oise so se sempatam vršili arti-lerijski spopadi.

Naše baterije so začele obstreljevati ter so razpršile sovražniško koncentracijo v okolici Coucy-le-Chateau.

Poročilo nemškega vojnega urada, ki je dospelo no-coj iz Berlina, se glasi:

— Severno od Le Basse prekopa smo vdrli v angle-ške in portugalske pozicije.

Na obeh straneh reke Somme se vrše vroči artilerij-ski spopadi.

Na južnem bregu reke Oise smo pognali sovražnika preko prekopa Oise-Aisne med Coucy-le-Chateau in Bran-courtom.

Nemško dnevno poročilo se glasi:

— Živahni artilerijski boji so se razvili na vsej bojni fronti. Na južnem bregu Oise so čete generalov von Schoel-iera in Wichisera ponovno napadle sovražnika.

Med Oise in Folembay so Nemci napredovali do Oise-Aisne prekopa.

"GLAS NARODA"

(Slovenian Daily.)

Published and printed by the

SLOVENIAN PUBLISHING COMPANY

(a corporation.)

FRANK KAKMAR, President.

LOUIS BENEDIK, Treasurer.

Place of business of the corporation and addresses of above officers:

32 Cortlandt Street, Borough of Manhattan, New York City, N. Y.

For this year (1918) at \$3.00	For this year at \$3.00
For 1919 at \$3.00	For 1920 at \$3.00
For 1921 at \$3.00	For 1922 at \$3.00
For 1923 at \$3.00	For 1924 at \$3.00
For 1925 at \$3.00	For 1926 at \$3.00
For 1927 at \$3.00	For 1928 at \$3.00
For 1929 at \$3.00	For 1930 at \$3.00

"GLAS NARODA" takes each day (except Sunday) in print.

"GLAS NARODA"

Published every day except Sunday and Holiday.

Subscription yearly \$3.50

Advertisement on agreement

Dopis brez podpisa in osebni se ne priobčujejo.

Denar naj se blagoviti pošilja po Money Order.

Vsi naročniki morajo naročnikom posredovati, da se nam tudi prejmejo blagoviti naslovi, da hitreje najdemo naslovnik.

Deposited in postoffice at New York, N. Y., as second-class matter.

"GLAS NARODA"

32 Cortlandt St.	New York City.
Telephone: 2878-Cortlandt	

Od Hamburga do Himalaje

True translation filed with the postmaster at New York, N. Y., on April 10, 1918, as required by the Act of October 3, 1917.

Prednosti, ki se nudijo Nemčiji vsled nove poti na iztok, ki vodi iz Hamburga do Himalaje in omogočene vsled zadnjih mirovnih pogojev, sklenjenih z Rusijo, so opisane na naslednji način v zadnji izdaji lista "The Bellman":

— Dasiravno je bila Berlin-Bagdad črta bolj zaželjena v številnih ozirih, bo en sam pogled na zemljevid pokazal, kako širše je polje, nudeno vsled te nove poti na Izток. Berlin-Bagdad je bila črta, izpolnjena popolnoma z železnico. Črta Hamburg-Himalaja pa je odprta tako za promet po železnici kot za oni po vodi. Ta nova črta ne daje nič manj varnega in nič manj direktnega dostopa do trgov južne Azije ter ne predstavlja tudi nič manjšega ogrožanja angleške nadvlade v Indiji.

Na več ali manj neopažen način je Nemčija že dolgo časa pripravljala obširen sistem notranjih vodnih poti, — določenih, da spoje Atlantik s Severnim morjem ter oba s Črnim morjem. Te vodne poti, projicirane in deloma že izvršene pred vojno, so imele za predmet pasažo parnikov do tisoč ton teže med izlivi Labe, Odre in Rena ter izlivom Donave.

Drugi načrt, že na poti v Rusiji, je določal zvezo Dnjepra in Dvigne ter ustanovljenje vodne poti iz Rige do Črnega morja. Ta proga pade sedaj, z zavzetjem Odese, v roke nemškega cesarstva.

Ladije, prihajajoče iz Hamburga ali drugih severonemških pristanišč, bi mogle pluti po popolnoma nemški progi naravnost do iztočnih obali Črnega morja ter izlagale svoje tovare na ozemlju, iztrganem iz rok Rusije in stavljenem nominalno pod turško kontrolo. To ozemlje, ki obsega province Batum, Kars in Karabagh, se razteza naravnost proti severozapadnemu koncu Perzije.

Batum — bogato, moderno pristanišče — predstavlja vrata v obširno pokrajino. Proti iztoku, ob obronkih kavkaških gora, teče železniška črta k važnemu pristanišču Baku ob Kaspijskem morju. Od iztočne obale Kaspijskega morja teče železnica, ki meji na severoiztočno mejo Perzije ter teče nedaleč od meje Afganistana.

Ta črta je bila glavno vojaško orodje Rusije, da vzdrži svoj oprijem na Turkestan. V sedanji zmešnjavi je status Turkeстана dvomljiv, vendar pa je več kot vrjetno, da se bo ta ozemlje odločilo od nedovršene inkorporacije v Rusijo ter da bo tudi ono plen nemških in turških ambicij.

Sorazmerno majhno železniško podjetje bi bilo potrebno, da se razširi to že pripravljeno progo v sree Perzije in Afganistana. Proga naj bi se nato končala na robu bogatega cesarstva, ležečega ob vzhodu Himalaje.

Od Baku vodi direktna železniška proga v južno Rusijo, ki se nahaja sedaj v nemških rokah. Le majhen del proge, mejne na južni del Kaspijskega morja, bi bil potreben, da se zveže Hamburg po železnici s Samarkandom. Svergo-iztočno od te točke leži — Sibirija; iztočno, preko Altaja, leži zapadna Kitajska in južno-iztočno leži — Indija.

Ta položaj predstavlja največje bodrilo za najbolj vroče ambicije Nemčije, obrnjenje proti Iztoku.

— Med sorazmerno manjšimi trgovskimi prednostmi za Nemčijo bi se nahajala tudi kontrola velikih petrolejskih polj, kojih proizvod najde tržišča potom pristanišč Baku in Batuma.

Razvoj Iztočne Indije

True translation filed with the postmaster at New York, N. Y., on April 10, 1918, as required by the Act of October 3, 1917.

Pri opisovanju angleških ciljev v Indiji pravi Younghusband v "The Nineteenth Century" o deželi naslednje: — Doim se Indija razvija, bo treba izboljšati tudi komunikacije. Sedaj je najti v Indiji 30,000 milj železnice, a to še ne predstavlja 100,000 milj, katerih bo treba v bodoči Indiji s štiri ali petsto milijoni prebivalcev. Železniški inženir bo imel vsled tega veliko posla.

Na sličen način bo zaposlen tudi avijatik. Celo kjer teče železnica, bo hitreje in lažje za administratorje, nadzorajoče častnike, inženirske nadzornike ter voditelje plantaž, da obiščejo svoja mesta s pomočjo aeroplana in v

bolj oddaljenih krajih, posebno pa v goratih deželah se bo še prav posebno pozdravljalo z veseljem take prevozne možnosti.

Tekom vojne je umetnost letanja po zraku napredovala, da bo kmalu prav tako naravno stopiti v aeroplani kot sesti v avtomobil. Aeroplani pa se bo tudi uporabljali za prevažanje pošte ter lahkih, a dragocenih predmetov, kajti že sedaj se je rabilo v vojni stroje, ki morejo nositi po dve toni.

Ob velikih rekah v Indiji ter ob morski obali se bo našlo dela tudi za hidroplane.

Z ozirom na narod, na izvanredno raznolikost plemen, od primitivnega prvotnega divjaka pa do izobraženega Bengalea, nadalje z ozirom na raznolikost navad, šeg, postav, institucij, jezikov in verskega prepričanja se mudi antropologu polje, ki ga ni mogoče premeriti glede obsega. Le preveč očitno uboštvo velike mase tako poljedelskega kot mestnega prebivalstva mora naravnost vzbujati simpatije socijalnega ekonomista in reformatorja, ki skuša dvigniti standard življenja, izboljšati kakovost dela, povisati plače ter končno izboljšati stanovanjske razmere, obleko, hrano in celo socijalno ozračje večine indijskega naroda.

Nepismenost velike večine naroda, ki je po naravi inteligenen ter napredek izobraženega razreda, ki do pred kratkim ni bil vreden stopati v stik s tujimi idejami, bosta vzbudila pozornost učitelja in vzgojitelja.

Izboljšanje usode žensk bo vzbudilo simpatije žensk. Napraviti red, ter počasi civilizirati divja obmejna plemena ter prebivalce v džunglah, bo delo, katerega se bodo radi lotili častniki bolj nemirnega razpoloženja. V razvoju obstoječih ter avdebi novih industrij pa bo našel virov polni industrijske neomejene prostora za svojo energijo.

Športnik bo našel v Indiji resnični lov najbolj različne vrste, od streljanja na tigra, nabadanja divjih prašičev pa do lova na divje rase in druge manjše živali. Naravnost bo našel končno v bogastvu in raznolikosti rastlin, živalskega življenja, katero proizvaja podnebje, obsegajoče tropično vročino na planjavah ter tudi arktični mraz v Himalaji, neizčrpljivo polje za vsakovrstna raziskovanja.

Dopisi

New York, N. Y.

V nedeljo 14. aprila bo "Domovina" priredila v cerkveni dvorani, 62 St. Mark's Place, veselico s petjem in gledališko predstavo "Reveček Andrejček". Med predstavo se bo podelilo več kupletov, katere je društvo pevovodja zložil nalašč za to igro. Začetek bo ob 5. uri popoldne. Kdor se želi dobro zabavati, naj ne zamudi prilike in naj pride.

Brooklyn, N. Y.

Slovenska publika naj ne pozabi, da priredi slovensko pevsko društvo "Slovan" v soboto zvečer 13. aprila v dvorani Balkan, 133 Knickerbocker Ave., koncert z igro. Pri tej prireditvi sodelujeta bratski društvi "Slavec" in Jugoslovanski tamburški zbor. Upamo, da bo cenjeno občinstvo v tem slučaju pokazalo "Slovanu" svojo naklonjenost. Vljudno vabi "Slovan".

Farrell, Pa.

Delničarjem in tistim, ki mislijo pristopiti k nam, se s tem naznanja, da se vrši delničarska seja 14. aprila ob 7. uri zvečer, ne pa ob 2. uri popoldne, kakor je bilo naznanjeno v št. 80 Gl. Nar. Vzkaz, da se je sejo preložilo, je ta, ker se bo 14. aprila popoldne vršila velika patriotska parada, katere se bomo tudi mi vdeležili. Zato je nam nemogoče imeti sejo ob 2. uri popoldne. Torej vpoštevajte, da se obdrži seja ob 7. uri zvečer in pridite vsi.

Obenem pa tudi vabim vse tukajšnje Slovence, da se te parade polnoštevilno vdeležite ter da se s kačkamo, da tudi mi živimo v Farrelli oz. v Ameriki ter da ne bomo med zadnjimi. Želeli je, da bi se društvo SNPJ, št. 262 in društvo sv. Barbare, sedaj pod novim imenom Vodnik št. 102 SDPZ, skupno vdeležili parade, ako je le mogoče pod zastavo društva Vodnik št. 102. Vzemite seboj društveno opravo, kakoršno imamo, da se s kačkamo kot napredni Slovenci.

Se enkrat opozarjam, da se vdeležite parade ob 2. uri popoldne in delničarske seje ob 7. zvečer. Z bratskim pozdravom

Anton Valentinič.

Thomas, W. Va.

Ceravno je naša naselbina precej velika, se vendar vidi le malo domov. Zato sem se namenil, da nekoliko popišem tukajšnje razmere.

Delamo s polno paro, da se ne bodo ljudje mogli pritoževati, da jim primanjkuje premoaga. Vendar pa nikomur ne svetujem sem ohiati za delom.

Povedati moram tudi, kako smo se dne 1. aprila vozili v bližnjo naselbino Davis. Društvo Sloven-

ski Gozdar je omenjenega dne popoldne hotelo prirediti plesno veselico. Avtomobil za avtomobilom je drčal na Davis, toda kmalu so se vrnili z novico, da ni veselice. Ker je pa bil 1. april, ni nikdo vrjel in vsakdo se je hotel sam pripraviti, kaj se na stvari. Med temi sem bil tudi jaz. Najmem si avtomobil in sem drčal proti Davisu. Tam so mi povedali, da je mestni župan o pol dveh popoldne vedel veselico, ker so v nedeljo in ponedeljek mladeniči odhajali k vojakom. Obrnil sem se in se odpeljal nazaj proti Thomasu.

Pozdrav vsem rojakom in rojakinjam po širni Ameriki. Naročnik.

(Našim društvom in sploh rojakom bi svetovali, da v slučaju, da bi nameravali prirediti kakšno veselico ali drugo zabavo, prej vprašali oblasti, županstva, policije, ako je to mogoče, ker na tak način bi se lahko izognili raznim neprilikam in morebitni škodi. Živimo v zelo resnih časih, zato prirejanje raznih zabav ni bas priporočljivo. — Op. uredni.)

Elba, Minn.

Prosim, priobčite par vrstic iz naše sevnice naselbine, ker prav poredkoma vidim kak dopis v listu Glas Naroda, katerega vsak dan prebiram; posebno dopisi me zanimajo.

Ze dolgo časa pa vidim večino naših dopisov pečlarjev. Tudi jaz spoštujem pečlarje, ker bil sem sam dve leti pečlar; pa ne želim si več v ta "biznes", ker pečlarski stan ima tudi svoje slabe strani. Moje željave roke niso prav pripravne, da bi delale potico; po mojem mnenju je to umetnost, ki pristojna samo našim kuharicam. Zato svetujem vsem pečlarjem in pečlarskim klubom: delajmo vsi na to, da se iznebimo nadležnih pečlarskih skrbi ter prepustimo to umetnost našim kuharicam, ker njim najbolj pristojta to delo; ako jim se to delo jemljemo, potem res nimajo nobenega dela več.

Kar se dela tiče, ga je dovolj. Delo je večinoma v železnih rudnikih, ker tu okoli so snovi železni rudniki. Delo je prav težko; če ni človek telesno popolnoma zdrav, mu je nemogoče vzdržati to težko delo, posebno še, ker se vse dela na kontrakt. Naši ljudje imajo žalibog vedno tisto slabost, da zavideajo svojemu rojaku, če kaj bolje zasluži ali če ima boljši prostor. Ravno to je vzrok, da se delavci zaganjajo v trdo železno rudo kakor brez uma. Zaradi večnega zaganjanja se delavci ne more tako varovati, kar prinaša mnogo nesreč, katerih ne bi bilo, ako bi delavci pameno in premišljeno delali. Ako se ne poskoduje, prav gotovo si pa uničuje in

komu je to največ v korist? Prav gotovo kompaniji. Zato je kompanija vpeljala ta sistem dela. Se več bi napisal, toda za danes naj zadostuje. Se bom že o priliki zopet oglašil.

Pozdrav vsem čitateljem in čitateljicam Glasa Naroda.

Nekdanji pečlar iz F.

Slovenske vesti.

Cleveland, Ohio.

Ustrelil se je rojak Anton Kolenc, star 42 let, neženjen, član društva št. 5 SNPJ. Našel ga je Valentin Habjan v sredo 3. aprila zjutraj ob jezeru v Gordon parku, ko je šel ribariti. Ležal je tam s prevrtno glavo. Imel je pri sebi pismo, v katerem naznanja, da se je strelil radi bolezni, ki ga je mučila že štiri leta. Zapuščala enega brata, ki se nahaja v Detroitu, Mich. Truplo so pripeljali na dom pogrebniška Grdine. Pogreb je bil 6. aprila.

Smrt je iztegnila svojo koščeno roko zopet po enem našem rojaku-pijonirju, po enem izmed prvih slovenskih naselencev v Clevelandu, Jožetu Bizjaku. Star je bil 49 let, doma iz Podgora pri Vrhniki. V Ameriki je bival 25 let. Pokojni je bil splošno znan in vsakomur priljubljen. Bil je gostilničar 10 let in je delal tudi v klubih črni celih 12 let. Nazadnje ga je mučila bolezen cele dve leti. Tukaj zapuščala soprogo, enega sina, tri hčere (dve že omoženi: Mrs. Brice in Mrs. Tomazič) ter dve sestre (Mrs. J. Grdina in Mrs. Vihtelič), v starem kraju pa enega brata. Pokojni je bil mož značaja in družabnosti. Bil je pri šestih društvih, ki so: sv. Vida št. 25 KSKJ, Trubar SNPJ, Ribnica SDZ, Carniola Tent št. 238, slov. lovsko društvo sv. Evstahija ter društvo Sokol. Pogreb se je vršil 6. aprila.

Umril je Alojzij Ukmar, star 34 let, doma iz Avberja na Primorskem.

Avtomobil je povozil Gašparja Divadiča. Prepeljali so ga z zlomljenim nogu v St. Clair bolnišnico.

Med masini bolniki ni že dolgo kateri tako trpel, kakor Jakob Baraga. Počasna smrt je, katere si bolnik prosi, vendar je njegovo zaupanje v Boga stanovito, četrtno mnogo trpi. Njegovi prijatelji ga hodijo obiskovat pogosto, kar je bolniku v veliko tolažbo. Ima pa brate v bližnjem mestu, pa ne pridejo pogledat poslednjikrat pred smrtjo. Dolga bolezen gotova smrt. Posebno se te vrste bolezen.

Kršeni so bili velikonočno nedeljo v cerkvi sv. Vida: Karol Urbas, John Koejančič, Elizabeta Rožnik, Josipina Slak, Viktorija Sila, Angela Zalar in Ivana Orel.

Lepših praznikov se nismo imeli o Velikonoči, kakor so bili letošnji. Večje vdeležbe v cerkvi sv. Vida nismo mogli pričakovati. Kakor je bilo edl postni čas pri pobožnosti sv. križevca pota cerkev polna vernikov, tako so zlasti zadnje tri dni hoteli v cerkev. Na veliki petek so se vrstili pri počenju križa nad dve uri. V nedeljo zjutraj pri Vstajenju pa niso mogli v cerkev; vsak kotiček je bil zavzet. Tudi pri naslednjih treh sv. mašah je bilo treba zgodaj v cerkev, kdor je hotel dobiti prostor v klopih. Naša društva so k zadnji sv. maši prikorakala točno ob uri ter dobila prihranjen prostor v ospredju. Letos so ženska društva svoja bandera in zastave postavila na praznik v cerkev. Letošnja velikonočna kolekta je bila boljša, kakor katerikoli poprej. Prejšnja leta je božična vedno nadkriljevala velikonočno, zankrat pa se je zasukalo. Brez posebne prošnje so darovali zapljani sv. Vida. Zopet se je zmanjšal dolg na šoli za to svoto, ki je znašala \$2,517. K temu je pristeto, kar so šolarji darovali za velikonočno kolekto. Naš pevski zbor je peval letos z izvanredno preciznostjo, kakor bi hotel nekako uslugo narediti našemu dijenmu pevovodji Mr. M. Holmarju. Lahko je ponosen na svoje uspehe naš organizist. Vsako leto ne pridejo izletniki, ki bi znali ceniti izvežbanost pevcev v naši cerkvi, zato je prav, da se jih spominimo ter izrazimo pohvalo. Moški zbor je pel ob osmih, mešani pa pri prvi in zadnji sv. maši. Mladina šolska je tudi lepo pela ob pol deset uri. Oltarno društvo je naredilo lep križ za nad tabernakelj. Lepo svilen olepšavo pri oltarju z mnogimi lepo duhtečimi cvetličami so umetniško razvrstili č. sestre učiteljice. Organist Holmar je prav gotovo si pa uničuje in

— pijača polna okusa, zdrava, čista, popolnoma neopojna, nepodobna vsaki katero ste kdaj pokusili.

Poskusite BEVO, kadar si poželite neopojne pijače, ki je tako krepite na kot je more napraviti žatski hmelj in dobro žito; videli boste, kako se BEVO dobro prileže pri jedi.

Dobi se na vseh prvovrstnih prostorih, kjer prodajajo pijače. Prepričaj se, da dobiš pravo; pusti steklenico pred seboj odpreti; najprej pogledaj, da pečat ni pretrgan, in da se nahaja na zamašku lisica. Grover ti lahko da tudi cel zaboj. BEVO je najboljša neopojna pijača tekom celega leta. Samo v steklenicah in se polni samo pri

ANHEUSER-BUSCH
ST. LOUIS.

kev, da bi bila dostojno olepšana za Vstajenje. Ravnotako lepo so obhajali velikonočne praznike farani newburške slov. cerkve.

Zbolel je Jožef Zaletel v Newburghu za pljučnico in bil je pri moran ostati v postelji več kakor teden dni. Zdaj se mu je obrnilo na bolje in bo kmalu na prostem.

Zbolela je tudi Helena Skufca v Newburghu in je morala velikonočne praznike prebiti večino v postelji. Upamo, da okreva kmalu in pride pod milo nebo.

Josip Kastelic v Newburghu je bil na velikonočni ponedeljek, ko je bil na delu, padel raz kare ter se pri tem močno udaril. Prepeljan je bil v bolnišnico sv. Aleša, kjer se mu počasi obrača k zdravlju. Kastelic je že precej v letih, zato pa je bil padec tem hujši za njega.

Josip Novak, kateremu je pred kakim mesecem zmečkalo pol roke, je toliko okreval, da zamore zapustiti hišo, vendar delati še ne more. Ta poškodba je težak udarec za njega in družino, vendar pa upamo, da bo vlada poskrbela, da dobi saj nekaj odškodnine.

V Newburgh je Chillicothe, O. prišlo pismo, v katerem se poroča, da je Karol Hočevar tam zaprt radi nepremišljenega pisanja, toda ne bo usmrten, pač pa bo zaprt za nekaj časa. Hočevar je bil drugače vedno pošten in pameten fant in to ga bo izveliko in rešilo kaj hujšega, kot pa zapor. Kar je pisal, je bilo res izdajalsko. Pisal je najbrže več storištem v tolažbo, kakor pa radi kakega sovraštva proti tukajšnji vladi.

Lorain, Ohio.

Praznovanje velikonočnih dni nam je prekrasno spomladansko vreme olajšalo in olepšalo. Tako je bil lep dan na Veliko noč, kakor lepa, slovesna posem. Peveci so zapeli novo latinsko mašo, č. sestre so oltar prav okusno ozaljšale z lilijami in hijacintami, društva so prišla korporativno, veli-

konočna kolekta je znašala \$701. Kdo bi ne zapel "Aleluja"?

Dne 1. aprila so zopet odšli trije lorainški slovenski mladeniči k vojakom, in sicer Frank Lenček, Frank Janežič in Viktor Perušek. Frank Lenček je bil marljiv in navdušen cerkveni pevec ter ga bomo silno težko nadomestili. Vseh Lorainčanov je odšlo ta dan 90 v barake.

Novo mašo bomo obhajali dne 26. maja letos. Prvočkrat bo namreč daroval ta dan najsvetejši daritev naš rojak Anton Bombac, ki bo en dan prej posvečen škofa v Clevelandu. Novomašnik ima veliko sorodnikov in znancev.

Položaj v Rusiji.

(Nadaljevanje z 1. strani.)

Na podlagi prekega sode morejo izvanredna vojna sodišča proglasiti smrtno kazen ne le v vseh slučajih, določenih po postavah mirnih časov, temveč tudi v številnih drugih slučajih — kot na primer v slučaju nasilnega napada ali upora proti civilnim in vojaškim oblastim. Na policijsko sabljo in mrzli bajonet se še vedno zanaša kot na ohranjevalca miru in skrajnih slučajih.

Boj za večjo prostost govora, posebno pa za večjo prostost časopisja se je koncentrirala v ostre in ponovne napade od strani večine v državnem zboru na zlorabo vojaške cenzure.

Danes ni v Nemčiji nikake politične cenzure več.

Vprašanje vojnih ciljev in mirovnih pogojev se je odprla na široko za razpravljanje v časopisju. V kolikor je prizadeto edino politično vodstvo v Nemčiji, uživata časopisje in javnost popolno prostost govora in misli.

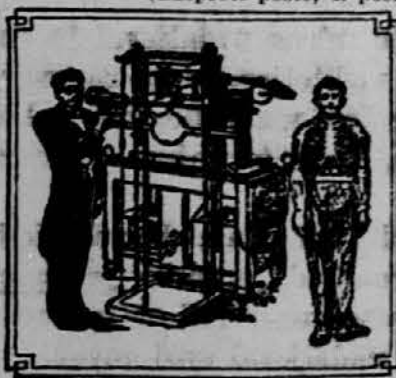
Ta reforma pa je uničena za vse praktične namene po vojaški cenzuri.

Dr. B. F. MULLIN

Zdravnik—specijalist za Slovence.

411-4th Ave., Pittsburgh, Pa.

(nasproti pošte, 4. postojpe od Smithfield St.)

GOVORI SE SLOVENSKO. Uradne ure so: od 9. zjutraj do 5. zvečer. Ob nedeljah samo od 10. do 2. ure popoldne. Pri meni se zdravi veliko Slovencev in Slovenk. Ozdravim vsako bolezen, ki jo prevzame za zdravit. Imam veliko iskustvo v zdravljenju moških tajnih bolezni.

Iz kraljestva špijonaže

OD ČASA SAMSONA IN DELILE NAPREJ SO IGRALE ŽENSKÉ VEDNO VAŽNO ULOGO V TAJNI SLUŽBI. — IZMED MODERNIH NARODOV SO NEMCI NAJBOLJ BREZOBZIRNI PRI UPO-
RABLJANJU ŽENSKIH AGENTOV.

True translation filed with the post master at New York, N. Y. on April 10, 1918, as required by the Act of October 6, 1917.

Dr. Steiber, ki je bil načelnik nemškega špijonažnega sistema v Franciji pred vojno leta 1870—71, je rekel nekoč:

— Dve armadi sta pridobili, vojno. Ena je bila moja armada mirne penetracije ali mirnega prodiranja, ki je prodrla skozi vse črte sovražnika ter ugodila pot za armado von Moltkeja.

Ta armada "mirne penetracije" je sestajala predvsem iz žensk vseh razredov, katere je uvedel dr. Steiber v Francijo od leta 1867 do 1870. Nemška špijonaža je pomagala odpreti Francijo za nemške armade.

Vse kaže, da manjka Nemcem predodloka, ki ga ima skoro vsi ljudje proti špijonom in špijonažam. Vsled tega je bilo zelo lahko za dr. Steiberja rekrutirati velika armada ženskih špijonož v zelo kratkem času. Po kratki dobi navodil so najbolj inteligentne med temi ženskami postale služabnice v domovih najboljših francoskih družin, posebno pa v takih hišah, katere so pretežno pohajali gostniki. Vse polno je bilo nemških strežnic, nemških pianistice, nemških natakaric, katere je bilo videti vsepovsod in ki so vse poročale dr. Steiberju, vodečemu celo delo.

Zgodili so se slučaj, ko je kaka špijonaža dobila povelje, naj se poroči s kakim možem v korist nemškega "Vaterlanda". Potem ko je postala naprimer Fraulein Fuehrer žena kapitana Duval, je dobila povelje, naj se zaljubi v generala Ferre ter se jo je strogo cenzuriralo ter ji preti, če ni bila v določenem času uspešna napraviti si pokornika dotičnega generala. Prav posebno številne so bile nemške špijonaže v garnizijskih mestih.

Da so ženske zelo sposobne za špijonažo, se je spoznalo že takoj v pričetku zgodovine. Ali niso Filisteji poslali Delilo, da izda Samsona? V zgodovini je najti še številne druge vzglede iste vrste.

Katarina di Medici, francoska kraljica, da ji je lažje podjarmiti si in vladati deželam potem armade špijonož kot pa potem armade pod poveljstvom najboljših generalov, izločala je na stotine žensk v umetnosti špijonaže ter jih odposlala kot "brze eskadronce" na različne evropske dvore. Tem ženskam je pripisovali, da je bila Katarina v stanu vladati Franciji in Vatikanu ter si zaslužiti sloves uspešnega državničarja, kateremu se je celi svet takrat kljunjal. Dasi ravno pa so bile te špijonaže Katarine di Medici zelo prebrisane in bistroumne, se jih vendar ne more primerjati z dovršenimi špijonažami modernih časov.

Misija teh žensk je obstajala edino v tem, da so vzpirajale majhne zarote. Glavna naloga teh žensk je bila, da so znale z ljubimijo pridobiti zase moške ter nato izvesti iz slednjih potrebne skrivnosti. Moderna špijonaža pa mora znati napraviti obris trdnjave, prežet kakšnega topa ali pa celo izbrati mesto za temelj težkega oblegovalnega topa.

KARLIERA BARONICE DE KAULA.

Med najbolj zmogljive in uspešne špijonaže je prištevati baronico de Kaula. Tekom francosko-pruske vojne je bil francoski general de Cissy ujet od Nemcev. Tekom njegovega bivanja v Nemčiji sta postala on in baronica de Kaula zelo intimna in mlada ženska, ki je bila po rodu Levatinka, si je zuala v polni meri pridobiti zaupanje generala. Po sklepu miru se je vrnil general de Cissy v Pariz, kjer je kmalu postal važen faktor pri rekonstrukciji francoske armade. Leta 1875 je bil vojni minister in velike stvari se je pričakovalo od "armade revanše".

Na povelje Bismarcka je dobila baronica de Kaula od dr. Steiberja navodila, naj se zopet pridruži v Parizu staremu francoskemu generalu. Ker ni nišar sumil ter se mu je to laskalo, jo je general veselo sprejel. Baronica se je nastanila v privatnem apartmaju, kamor je prišel stari general vsaki dan po zajutruku, da posluša krasno igranje na klavir ali da poda svojo sodbo glede njenih najnovejših francoskih pesnitv. Baronica de Kaula je bila pesnica in umetnica.

Baronica pa ni nikdar pozabila pregledati portfelja vojnega ministra, katerega je vedno prinesel s seboj ter si je zapomnila vse, kar je bilo koristno vedeti za nemško vlado. Njen spomin je moral biti fenomenalen, kajti ob neki priliki si je zapomnila skoro popolnoma dokument, obstoječ iz 6000 besed, dasiravno ga je prečitala le enkrat.

Ko je neki slučaj razkril pravo lastnost in pravi značaj baronice, je bila republika v veliki nevarnosti. Generala de Cissy se ni moglo nikdar pripraviti do tega, da bi priznal krivdo te ženske. Baronica se je vrnila v Berlin, kjer pa je padla v nemilost, ker ni bila v polni meri uspešna.

Dруг slučaj je bil oni Felice Schmidt. Krasna mlada ženska se je samo izgubila zgodaj v letu 1915 od nemške meje kot dvomljiv značaj. Odsila je v Anglijo in tam si je pridobila celo tropo obdvovalcev med malajskimi častniki. Poslana pa je bila za večjo divjačino. Dobila je naročilo, naj pridobi zase Kitchenerja. Do tega štadija je poslovala zelo premeteno in nemški špijonski mojster si je bil svest njenega uspeha. Videla pa je Kitchenerja samo enkrat. Samo enkrat se je ozrla v lice moža, ki ni vedel, kaj je usmiljenje ali čustvo — ter nato pobegnila.

Malo časa nato se je pojavila v Marseilles kot prodajalka sadja ter je izvajala svoj upliv nad vsemi, ki so prišli z njo v stik. Bila je tako lepa in priprosta, da je vzbujala zaupanje in na dovršen način si je tudi prilastila južni francoski dialekt. Nekega dne pa se jo je našlo v nekem oddaljenem kraju, kako je izdelovala obris nekega velikega topa. Za to pa je plačala s svojim življenjem.

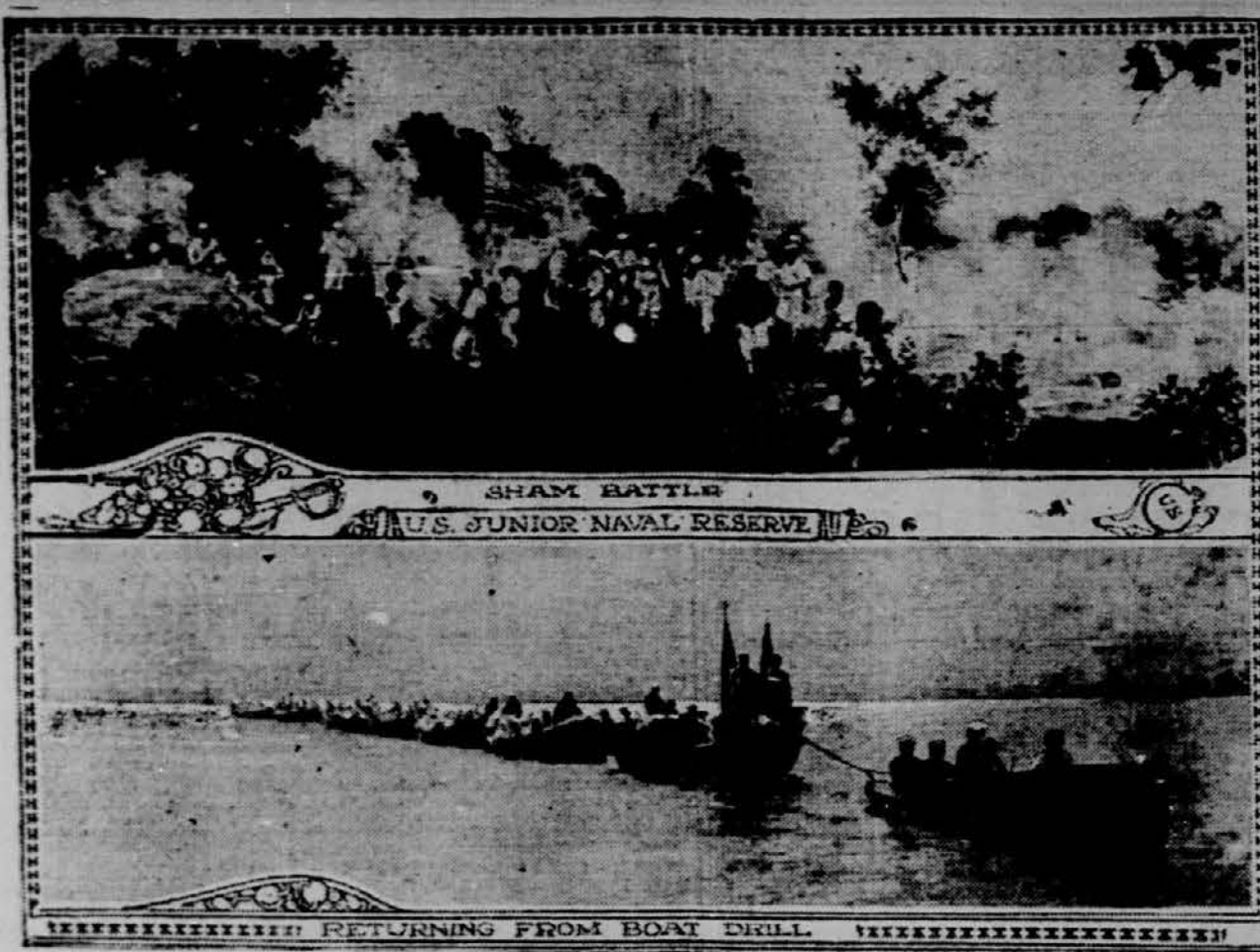
Švice, Monako in skandinavske dežele so sedaj polne ženskih špijonož. Naravnost presenetljivo je, kako je ta nemška mreža razpredena. Priporočuje se o dveh mladih ženskah, kateri je privedel skupaj slučaj v nekem hotelu v Bazlu v Švici. Zgodilo se je, da sta se obe mladi ženski učili petja pri istem profesorju ter postali vsled tega zelo intimni prijateljici.

Nekega dne je ena teh po sprejemu nekega pisma izjavila, da mora takoj odpotovati v Bern. — Jaz moram tudi oditi, — je rekla druga. — Živeli sta šest mesecev skupaj ne da bi ena za drugo vedela, da je špijonaža v službi Nemčije.

Nadaljnja povesť javlja, da se je takoj po izbruhu vojne razkrilo, da je ena izmed uslužbenk angleškega ministrskega predstavnika, Asquitha, špijonaža v službi nemške vlade. To žensko je vzel v službo Mrs. Asquith s posredovanjem nemškega poslanstva. Družni Asquitha in Lieknovskaja, nemškega poslanstva, sta živeli v prijateljstvu in ko se je vsled tega izvedelo, da je prosto mesto pri angleškem ministrskem predstavniku, je nemški zunanji urad gledal na to, da je bila za to mesto izbrana prava oseba.

Mogoče ni nikako pretiravanje izjaviti, da ima Nemčija sama danes 100.000 plačanih ženskih špijonož v vseh razredih življenja. Mogoče pa ima še enkrat večje število zaposleno v špijonažnem delu, ne da bi bile te ženske špijonaže in poiskale. Vsaka nemška ženska v inozemstvu ve, da bo plačana, če pošlje katerikoli koristne informacije nemški tajni službi. Tej vrsti dela se posvečajo tako izobražene in družabno visoko stoječe ženske kot tudi služkinje in natakarice.

Nemčija je tržila s francoskimi simpatizanti z Alzacani, da je tem potom uravala Alzacanke kot špijonaže v Francijo. Te ženske so namestilo prav posebno kot učiteljice v garnizijska mesta.

— FANTJE "JUNIOR NAVAL RESERVE" PRI VEŽBANJU.

Predno se je vojna pričela je veliko število nemških koncertnih pevcev v Londonu navduševalo mlade mornariške častnike, dočim so ti pevec skrbno zbirali vsako trahico informacij, ki so jih v stanu zbrati. Na čelu dovršenega špijonažnega dela nemškega mornariškega departamenta je stala Frau von Schroeder, žena ritmojstra von Schroeder, ki je bil v armadnem špijonažnem uradu nemškega glavnega stana. Frau von Schroeder, zelo ljubezljiva in nadarjena ženska, je živela v velikem prijateljstvu s številnimi ameriški poročevalci, od katerih je dobila vsako informacijo, ki jo je želela glede poslanstva Združenih držav ter mornarice Združenih držav.

Ob gotovem času je bila tako mogočna in to radi nje posebnih vrednosti, da se je pošiljalo v njeno stanovanje odgovore na poslani predsednika Wilsona glede vojevanja s podmorskimi čolni.

V zadnjem desetletju je izdala Nemčija za svojo tajno službo več kot \$10.000.000, dočim so izdali Angleži ali Francozi komaj desetino te svote za tajno službo. Rusi so izdali velike svote denarja za delo tajne službe, a te svote so se povečini porazgubile, kajti ruska carica sama je bila v družbi številnih drugih uplivnih žensk v Rusiji sama agentinja Nemčije. Nemške žene ruskih ministrov in generalov ter nemške pevke, pesalke in druge gledališke igralko so bile v službi nemške tajne službe ter verno sporočale vse, kar so izvedele. One so celo vodile svoje moške in obdvovalce, naj delajo stvari, katere je hotel imeti izvršene nemški inteligentni urad.

Kako je ženska prekanjenost pomagala nekoč izdajalen se je poročalo leta 1912 v budimpeštanski "Presse", ko sta bila poročnik Schorveder nemške garnizije v Posen in njegova ljubica, Ida Muellerthal, stavljeni pred vojno sodišče radi veleizdaje.

Schorveder se je strastno zaljubil v gospodično Muellerthal, a radi njegove revščine so bili izgledi za zakon kaj slabi. Obup mladi ljubincev je bil dobro znan nekemu ruskemu tajnemu agentu, ki se je približal poročniku ter mu ponudil \$25.000 za načrt trdnjave Posen.

Poročnik je pristal v ponudbo, vendar pa je naletel na velike težave pri zvedenju načrta. Njegove osebne razmere so bile splošno znane v garniziji in vsled tega se ga je pozorno opazovalo. Nemože je bilo zanj dobiti v roke načrt trdnjave ter ga odposlati v Rusijo. Potem ko je izčrpal vsvojo iznajdljivost ne da bi bil v stanu iznajti primeren načrt zaslužiti si nagrado, je vprašal za svet svojega bodočega ženo. Ženska iznajdljivost je iznašla pot iz te težkote.

— Tetoval boš načrt trdnjave na moj hrbet, — je rekla, — in jaz bom prav lahko potovala v Rusijo ne da bi se me razkrilo.

On je sprejel to fantastično ponudbo. V isti noči je pričel tetovirati natančni načrt trdnjave na hrbet gospodične Muellerthal. Cela operacija je trajala več dni. Po dovršenem delu je odšla gospodična Muellerthal v Rusijo, kjer se je oglasila pri guberniju v Varsavi. Potem ko je odstranila zimsko suknjo in blazo, mu je pokazala hrbet ter rekla:

— Turčaj je načrt.

Izkušeno oko generala je videlo na prvi pogled vse posameznosti načrta. Napravilo se je skico in brez vsakega obotavljanja se je izročilo drzni mladi ženski pogojeno svoto denarja.

Tajnost sama, s katero je izvedel poročnik Schorveder svoj načrt, pa je vzbudila sum. Videla pa se ga je razventega v družbi dotičnega ruskega agenta.

Ekstravaganca, katerim se je udajal par ko se je gospodična Muellerthal vrnila iz Rusije, so je potrjevale sume, ki so bili vznemirili. Njeno stanovanje se je preiskalo, a brez vsakega uspeha. Konecno se jo je aretiralo, dasiravno ni bilo nobenega dokaza, da je bila storila kaj napačnega.

Dokaz pa je kmalu prišel na površje. Soglasno z jetniškimi predpisi se jo je zmerilo ter preiskalo v svrhu identifikacije. Tedaj pa se je našlo načrt trdnjave na njenem hrbtu. To je bil torej ključ do njenega misterioznega potovanja v Rusijo ter do nenadnega bogastva para.

Ko je bila Mme. Elena Teudorina, rumunska pevka, aretirana v Milano v pričetku leta 1918, in sicer potem informacij, ki jih je dala na razpolago ameriška tajna služba, so se zavezniki iznebili prebrisane in lokave nemške špijonaže. Mme. Teudorina, lepa, talentirana in s sijajnim glasom, je nastopila na operi v Rimu pred več kot dvajset leti ter imela zaznamovati velik uspeh. Pozneje je doživela slavne uspehe v Združenih državah in v Južni Ameriki.

Potem ko se je pričela vojna, se je opazovalo njena potovanja med New Yorkom ter Argentino in videlo se je, da je v okolici grofa von Luxemburga, slavnega "Spurlos versenkt", spominja. Ko je v preteklem oktobru odpotovala na Španjo, je bila opozorjena nanjo angleška tajna služba in v Cadizu se jo je vzel s krova parnika od strani poveljnika nekega rusilca.

Natančno se je preiskalo prtljago pevke ter našlo neke listine, ki so bile videti nedolžne, a po prepiranju s kemikalijami se je pokazala tajna pisava. Nato se je Mme. Teudorina sleglo, pripravilo njeno kožo s kemikalijami ter našlo na njenih ramenih popolni ključ za tajno pisavo.

Gledališki igralci so bili radi njih ekstravagančnega življenja in lahkonisilnosti vedno lahek plen nemške tajne službe, kadar je slednja iskala primernih orodij. V tem oziru je bil slučaj Mata Hari, pesalke z otoka Jave, ki je očarala Pariz in London. Ustreljena je bila od oddelka francoskih vojakov, potem ko se je obdolžila in spoznalo krivim špijonažo.

Mata Hari je bila odlična figura v nočnem življenju Pariza pred izbruhom vojne. Aretirana je bila v Parizu dne 13. februarja 1917.

(Nadaljevanje na 5. strani.)

Sovjet je ugodil nemški zahtevi.

True translation filed with the post master at New York, N. Y. on April 10, 1918, as required by the Act of October 6, 1917.

Petrograd, Rusija, 8. aprila. — V odgovor na protest Smolny zavoda proti zkezanju nemških čet na Finsko je nemška vlada poslala po brezžičnem brzojavu ultimatum, ki zahteva, da se po brest-litovskem dogovoru vse ruske bojne ladje v finskih vodah odstranijo ali pa razorožijo do petka opoldne. Smolny zavod je odredil, da poveljniki brodovja ugodijo tej zahtevi.

Nemške in ukrajinske čete se nahajajo 20 milj od Harkova. — Sovjet je mesto zapustil.

Iz zakladniškega urada.

W. S. S.

HRANI IN POSOJAJ SVOJE PRIHRANKE

STRICU SAMU.

On jih potrebuje sedaj! Vi jih boste potrebovali po vojni.

KUPUJTE VOJNO VARČEVALNE ZNAMKE OBVEZNICE VLADE ZDRUŽENIH DRŽAV.

Nosijo štiri odstotne obresti, plačljive na četrty leta. Lahko pričnete

S PETINDVAJSETIMI CENTI, če kupite varčevalno znamko Združenih držav.

Vaš poštar, vaš bankir, vaš časopis in številni drugih prodajalnih agentur vam bo povedalo vse glede teh znamk. Oglejte si jih!

TO JE VAŠA DOLŽNOST.

TO BO OHRANILO ŽIVLJENJE TO BO IZVOJEVALO VOJNO.

Ako se bodo rojaki odzvali našemu klicu v polni meri, v korist samim sebi, in slovenskemu narodu za ugled, bomo imeli obilo dela in skrb brez zaslužka, toda v veseljem smo pripravljeni za velevažno stvar storiti vse, kar je v naši moči.

Na celem svetu se dandanes ne more denarja bolj varno in obrestonosno naložiti, kakor v vojno-varčevalnih znamkah Združenih držav. Vsak jih zamore dobiti v vrednosti en tisoč dolarjev, in ne več. Sežite po njih brez odloka, vsak po svoji moči.

Kadar nam pošljete denar, priložite 16 centov v znamkah za poštnino registrirane pisma, v katerem vam bomo poslali znamke.

Pripravljeni smo tudi vojno-varčevalne znamke hraniti pri nas, in v takem slučaju se nam naj pošlje poleg denarja za znamke le 3 cente za poštnino pisma, v katerem bomo poslali potrdilo.

Vsako naročilo naj bo podpisano s lastnoročnim podpisom istega, ki bo kupil znamke.

SLOVENEC PUBLISHING COMPANY

TVRDKA FRANK SAKSER

62 CORTLANDT STREET,

NEW YORK, N. Y.

SLADOTNI, NERVOZNI, SLOBOKRVI MOŽJE IN ŽENE Postanejo Močni, Živahni in Zdravi.

Ako trpite vsled zledolnih in črvenih neprijetnih, glavobolov, slabe prebave, slabega spanca, nimate okusa, imate slabotno telo, slabo kri, slab duh in slabe živce: če se počutite popolnoma izčrpane, če vaše duševne in telesne moči padajo, potem bi morali vzeti Nuga-Tone — čudoviti kričilec in graditelj zdravja.

Nuga-Tone

dela zdravo, rdečo kri, daje močne in mirne živce in dela živahno moštvo in žensktvo.

Ta slavnostno zdravilo, Nuga-Tone prinese strupe iz vašega sistema in vas napravi močno in zdravo. Da vašemu sistemu bogato, rdečo kri in povsaj vso tečo. Nuga-Tone vam bo dal izvrsten tek, da se boste radovali vsakega griljaja, ker vaša prebava v najboljšem redu. Niti ni boljša za kisel želodec, vrtoglavost, slabo prebavo, slab duh, napenjanje in bolečine v želodcu in črevesih po obedu, za glavobole, nervoznost in umazan jezik. Nuga-Tone očisti delovanje srca, stimulira jetra in stori, da čreva lahko in redno delujejo. Če ste trudi, slabotni, nervozni in izčrpani, nimate apetita in volje, se čutite bolečine po celim životu, in ne morete delati in se radovali življenja, potem vas bo Nuga-Tone prerodil. Kot novorojen človek boste polni energije, moči in živahnosti.

Nuga-Tone je pozitivno garantiran

da vam povrne zdravje in da vas zadovolji, ali pa dobite denar povrnjen. Posrednik v vsakem zavest. Zdravljenje za cel mesec samo \$1.00, ali za šest mesecev \$5.00. Pošljite nam vaše naročilo skupaj s polnopravno zdravje, moč in živahnost. Nuga-Tone je ravno tako dober za moške kakor ženske.

RABITE TA KUPON.

NATIONAL LABORATORY, S-100 123 W. Madison St., Chicago, Ill.

Gospoda:—Prišagam \$..... za kar mi pošljite..... mesečno zdravljenje z Nuga-Tone.

IME..... GRAD..... ULICA & ŠTEVILO.....

Topovi iz leda.

dvatisoč gramov smednika.

Pred več kot 175 leti so prišli neki iznajdljivi ruski delavci na misel, da bi zgradili poslopje iz solidnega ledu v Petrogradu. Dolgo je bilo 50 čevljev, široko šeststaj in visoko dvajset čevljev. Pred palačo pa se je postavilo šest topov, ki so bili istotako napravljeni iz čistega ledu. Ti topovi so bili več kot okrasek. Streljalo se je lahko z njimi. Dasiravno je bila cev topov le štiri inč široka, je bil led vendar zadostno močan, da je prenesel pritisk eksplozije skor

Sir Hubert Herkimer, znan angleški umetnik, ki je pred kratkim umrl, je rad pripovedoval zanimivo povest o nekem londonskem trgovcu z umetninami. Ta mož je imel dve krasni reprodukciji slike "Prihajajoči vihar".

Eno teh slik je postavil v izložbeno okno, a je ni mogel prodati. Konecno in v namenu, da obrne pozornost ljudi na sliko, je dodal plakat, na katerem je bilo zapisano: — "Prihajajoči vihar", — posebno primerno kot poročni dar.

Glej naprej

Predstavljaš si, če si moreš, v kakšni situaciji se boš nahajal v petih, desetih, petnajstih letih in premotri vse mogočnosti za svojo deželo.

Z ozirom na svoje bodoče stališče boš v dvomu, posebno če se nisi zdaj pridružil vrstam patriotske in ostrovidne armade lastnikov Posojila Svobode — posebno če nisi še dozdaj spoznal pravega pomena modrega investiranja.

Toda ali more vladati kak dvom glede Združenih držav?

Ali veš, kaj se bo zgodilo v tej deželi, ko bo zopet zavladal mir?

Vsakdo se bo vrnil nazaj k svojemu delu, in kolesje pristnega napredka se bo bolj vstrajno vrtelo kot se je vrtelo kdaj poprej.

Industrija bo naraščala; farme bodo proevitale; v majnah se bo oživele; pri delu bo nastalo tekmovalstvo; trgovina ni bila še nikdar

tako velika kot bo tedaj; paroplovba se bo pomnožila. Nikar se ne oziraj na podrobnosti. Skliuj se samo na ono, kar je rekel nekoč eden največjih finančnikov naše zgodovine: Jaz bom vedno z vso vnemo delal za bodočnost Združenih držav! To načelo naj podeduje vsak lastnik obveznice za posojilo Svobode. Tekom par let bo 110,000,000 delalo bolj trdo kot kdaj poprej, da zaslužijo interese pri posojilih Svobode. Kupovanje bondov ima sedaj veliko več prednosti kot kdaj prej. Smisel trgovine je, kupiti nekaj, kar bo imelo v bodočnosti večjo vrednost za vas, ter večjo vrednost za ostali svet, tako da boste lahko imeli svoj dobiček.

Tukaj je prilika. Kupi obveznice tretjega posojila Svobode. Pridrži jih za velike in pomembne dobičke bodočnosti!

KUPI JIH IN ODRŽI!

To je eden izmed mnogih oglasov, ki jih je prispevala

AMERICAN BANK NOTE COMPANY

da odobri in priporoča kupovanje tretjega Posojila Svobode.

LIBERTY LOAN COMMITTEE
Second Federal Reserve District
120 Broadway, New York.

Slovinci

Josip Apih povdarja prav, da ni bilo narodno nasprotje vzrok, da so deželni stanovni v "Notranji Avstriji" nastopali proti centralni vladi, marveč stanovski interes, bi branil provincijalno, deželno samoupravo, da bi si obdržala gospodstvo nad podložniki in svobodno nasproti centralni vladi. Deželni stanovni niso bili slovenski, niso bili politični zastopniki slovenskega naroda, ampak fevdalnih predpravil na slovenskem ozemlju.

Leta 1651. so upravitelji zbora sv. Jeronima v Rimu vprašali kranjske stanovne, ali se smejo Kranjci prištevati Ilirecem, to je Slovincem, ali ne, in dobili so odgovor, da se ima kranjski narod razumevati pod nemškim narodom, ker pripada kranjska dežela "sveti nemški kroni".

Zato tudi ne smemo slovenskemu narodu prištevati tedanjih državnikov, učenjakov, vojskovodij, škofov: Herbersteini in Kacicjanarji, Auerspergi in Lambergi, Valvasorji in Ravbarji itd. niso "domače gore listi".

Socijalna struktura srednjega veka nam kaže na Slovincem naslednjo sliko: politično vladajoči sloj je tuje in potujeno plemstvo; s plemstvom gospodarsko in politično tekmujoče meščanstvo je tuje in potujeno; izobraženci, posvetniki in duhovniki, delujejo v smislu in duhu tuje kulture, v kateri so vzgojeni; edini slovenski sloj — nižje ljudstvo — je v svoji masi socijalno nesvoboden.

Slovenec ne prihaja v poštev niti politično, niti kulturno, niti gospodarsko.

7. — Bilo je v interesu cerkve in posvetnega tujega in potujenega plemstva, da je prvotno suženjstvo vedno bolj izginjalo.

Kruto postopanje s kmeti je imelo to posledico, da so nesvobodni ljudje uhajali v mesta in trge ali si iskali boljših gospodarjev. Zato so graščaki dovoljevali, da so si tudi nesvobodni kmetje pridobivali osebno posestvo in pravica d zemljiškega uživanja je postala od XIII. stoletja naprej dedna, za kar se je ob nastopu novega zakupnika plačevala tako zv. umrlina; zemljiški lastnik je bil seveda še vedno graščak.

Obešen so se uredile davščine in tlaka, kar je bilo za kmeta in njegove dediče obvezno in zapisano v tako zvanih urbarijih.

Na ta način se je skoro okrepil kmetijski stan, dokler je trajalo naravno gospodarstvo, ko je kmet vse davščine dajal v pridelkih. Zemljiški lastnik je zahteval toliko, da je živel razkošno; ni pa spravljal pridelkov na kupe, ker bi se mu bili pokvarili. Toda popolnoma se je izpremenil položaj, ko se je začelo — denarno gospodarstvo. Najprej se je v XIII. stoletju uvedla raba denarja v mestih, nato pa v XIV. in XV. stoletju tudi na kmetih.

Denar se ne — pokvari, kakor naravni pridelki; za

denar je na prodaj vse; zato so sedaj zemljiški lastniki zahtevali od svojih tlačanov vedno več pridelkov, ki so jih lahko prodajali v mestih in trgih, trr si z denarjem kupovali druge potrebščine in življenske udobnosti. Denarja jim ni bilo nikoli preveč, odtod čim dalje hujši pritisk na tlačana.

Tudi zemlja je dobila sedaj večjo vrednost, ker so se njeni pridelki dali izpreminjati v dragoceni denar. Posledica tega je bila, da je plemenita gospoda skušala spraviti kolikor mogoče mnogo zemlje nase in da je bilo vedno več ljudi, ki jih ni mogla rediti domača gruda. Primorani so bili iskati si preživitka drugod, zlasti v — vojski kot pešči najemniki, ker je bila iznajdba smodnika izpodbila vojaško in družabno stališče viteštva, namesto katerega je prišla pehota do veljave.

Položaj kmeta tlačana se je poslabšal z uvedbo rimskega prava.

Rimsko pravo, sloneče na denarnem gospodarstvu, je dovoljevalo neomejeno zvišanje bremen. Vsa državna in deželna bremena so plačevali posvetniki in duhovski gospodje, ki so jih zopet prevajali na ramena kmeta. Mesta so bila že v razvoju, davčni sistem se neurejen. Podložni kmet je bil skoro edino bogastvo plemstva in samostanov, ki so pobirali od svojih podložnikov davke zase, za deželo in državo.

Voje so bile v onih divjih časih na dnevnem redu; boji fevdalcev med seboj in s cesarjem ter z zunanji sovražniki.

Anton Kaspret je podal jasno sliko o tem, kako so graščaki zviševali svojim podložnim denarne in osebne davščine ter uvajali nove naklade in nenavadno tlako proti določbam urbarijev. Tu navajam vse bistvene točke.

Silno slabo se je godilo podložnikom zastavljenih graščin. — Imetniki in upravniki takih graščin so kljub reverzom, da smejo zahtevati le davke, zapisane v urbarijih, zviševali vse davščine in vsako tlako. Podložniki so poleg navadnih urbarskih davkov plačevali tudi izredne naklade, ki bi jih bili morali plačati graščinski imetniki.

Graščina je množila svoje dohodke s tem, da je nalagala prenakele, to je kmet je moral za uživanje svojega zemljišča razen urbarskih davkov plačevati še posebno naklado. Še večji dobiček so imeli graščaki od kupne pravice. Podložnik si je kupil pravico, ne da bi bil pri tem krtil lastniško pravo graščaka, da je smel zemljišče prodati ali zapustiti potomcem kot dedščino, tudi se mu niso smeli samovoljno zviševati davki.

Če je zemljišče obdeloval nemarno ali se branil tlačaniti, je izgubil kupno pravico, kar se je večkrat zgodilo, ker so graščaki zviševali vse dolžnosti in davščine, čemur so se kmetje upirali. Komur se je preklicala kupna pravica, temu graščina ni povrnila denarja, ki ga je potrosil za zgradbo svojega doma, niti ga je odškodila za trud, ki ga

je imel z obdelovanjem zemljišča.

Ako graščaki niso imeli formalno pravega povoda za razveljavo kupne pravice, so odkupovali kupna pisma in oddajali zemljišča kmetom, ki so obljubili plačevati večjo naklado.

Kmetje so se nadalje pritoževali zaradi umrline. Po pravu je pripadala po smrti podložnika vsa dedščina graščaku, toda že v starih časih se ni postopalo tako strogo. Navadno je vzela graščina nalepšo živino v hlevu, t. zv. nega mrtvaškega vla, po smrti podložnikove žene pa njeno najlepšo obleko. Mnogi graščaki niti tega niso jemali, ker se jim je zdelo krivično. Izpregledali so ta davek, posebno tedaj, če je kmet kaj volil cerkvi; dajala se je le primerna odkupnina, toda ta odkupnina je postajala pozneje vedno večja.

Graščaki so pomnoževali svoje dohodke s tem, da so izumili nov davek: stavbino. Od vsake hiše ali gospodarstvenega poslopja, ki si ga je postavil podložnik na zemlji svoje občine, je moral plačati pristojbino in sicer svobodni kmet enako kakor tlačan. Vsak kmet, ki je prodal hišo, travnik, njivo ali kaj drugega, je moral od tega dati desetino graščaku, ki mu je napisal prodajalno pismo.

Graščaki in njih oskrbniki so nalagali kmetom velike globe, ako niso izpolnjevali svojih dolžnosti, ako niso bili gospodski pokorni, ako ji niso izkazovali dolžnega spoštovanja ali ji celo kratili njene pravice. Kmetje so tudi trpeli škodo zaradi slabše kovanosti noveev, kadar se je zahteval davek v gotovini. Graščaki niso hoteli jemati v deželi navadnih, manj vrednih noveev, ampak so zahtevali le dobre, polnoveljave.

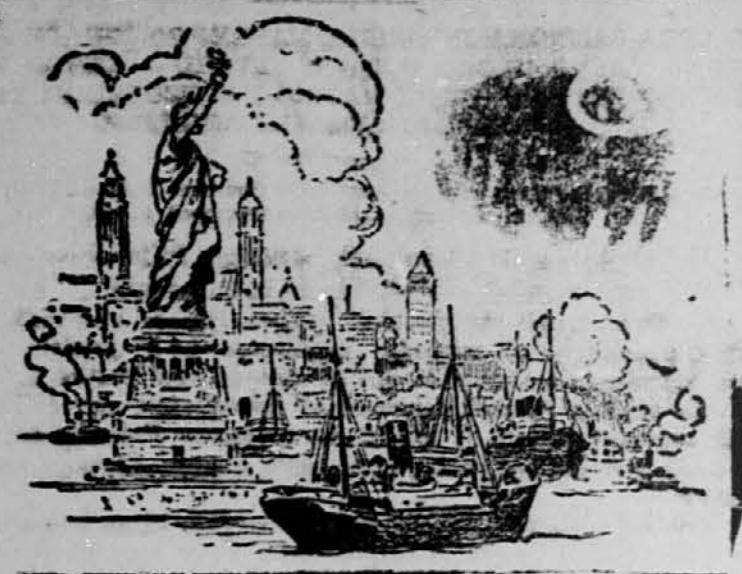
A ne samo davščine, tudi tlaka je postajala za podložnega kmeta vedno večja in hujša.

Kmet-tlačan je bil dolžan opravljati graščaku na korist raznovrstno tkalo: ročno, vozno itd. Po starem pravem običaju ni bila tlaka odmerjena, marveč se je zahtevala, kolikorat je to hotel graščak za svoje osebne ali domače potrebščine, torej le za potrebo, ne pa za dobiček.

Ko so se začele dolžnosti in davščine zapisovati v urbarije, takrat se je določilo, kakšno tlako mora opravljati posameznik in koliko dni v tednu. Ako je zahtevala graščina tlako, ki ni bila v urbariju, je navadno kmeta za to primerno odšteti. Proti pogodbi je bilo, da so pozneje graščaki nalagali kmetom neodmerjeno tlako, ne da bi jih bili za to primerno odškodovali.

Celo vsak dan so morali tlačaniti, poleg tega je gospodarka zahtevala zdaj osebno tlako, zdaj zopet robotino, to je odkupnino urbarskih dolžnosti v denarju, kakor ji je bolj kazalo. Graščina je odpravila plačilo za vozno tlako in je hotela imeti neomejeno tovarno tlako ali pa odkupnino. —

(Dalje prihodnj.)

PRVA ORANŽA BREZ PEŠK.

Leta 1872 so konzula Združenih držav v Bahli, Brazilija, W. F. Judson-u, pripovedovali domačini, da raste na nekem otoku v Rio Amazanos, nekako šestdeset milj od Bahije, domače oranžno drevo, kojega sadeži nimajo pešk. Vsled tega je odposlal domačine, da mu prinesejo mladike in tudi nekaj sadežev. Mladike se je zavilo v mah in jih odposlalo v Washington. Te mladike je nato zasadi poljedelski department, vendar pa so vzbudile le malo pozornosti, dokler ni naslednjega leta neki Horatio Tibbetts iz Riversides, Cal. vzel preživele štiri mladike s seboj ter jih usadil. Ena mladika je požrla krava, druga pa se je posušila. Po preteku petih let pa sta preživeli dve mladiki prinesli šestnajst lepih oranž brez pešk. V naslednjem letu so bile oranže še veliko boljše in oba drevesa sta dala cel zaboj sadežev.

Od tega časa naprej se je sajele prva oranž brez peška z veliko naglico razširila po celim Riverside. Ker pa ni bilo nikakih pešk na razpolago, se je moralo cepiti popke dreves brez peška na mladike drugih oranž.

Riverside je narasel iz majhne vasi v mesto, obsega pa petnajst tisoč akrov, ki se peča le s proizvodnjem oranž. To je največji oranž proizvodnja na celim svetu. Oba prvotna drevesa se je zgradilo ter se ju skrbno varuje pred vsako poškodbo in oba se veseli sedaj vesele in brezskrbne zelene starosti.

Francosi obstrlejujejo veliki top. True translation filed with the post master at New York, N. Y. on April 10, 1918, as required by the Act of October 6, 1917.

Pariz, Francija, 9. aprila. — Francoski letalci so dogнали, kje se nahaja veliki top, s katerim Nemci bombardirajo Pariz na veliko razdaljo. Ker Francosi kraj ne preostano obstrlejujejo, letalci pa bombardirajo, strjeljanje topa ni več tako učinkovito. To se razlaga iz tega, ker bombardiranje topa večkrat preneha.

Top je postavljen pri Croy-en-Laonnois, blizu ceste iz Le Fere-Laon.

Zapadna Slovanska Zveza

USTANOVLJENA

5. JULIJA 1908

INKORPORIRANA

27. OKTOBRA 1908

WESTERN SLAVONIC ASSOCIATION

Glavni sedež: Denver, Colorado.

GLAVNI ODBOR:

Predsednik: JOSEPH PRIJATEL, 5232 Wash. Street, Denver, Colorado.
Podpredsednik: ANTON VODISEK, 424 Park Street, Pueblo, Colorado.
1. tajnik: FRANK SKRABEC, R. F. D., Box 17, Stock Yard Station, Denver, Colorado.
2. tajnik: JOE VIDETICH, 4455 Logan Street, Denver, Colo.
Zapisk: JOHN PREDVOIC, 4837 Washington St., Denver, Colo.

NADZORNI ODBOR:

1. nadzornik: JOHN GERM, 316 Palm Street, Pueblo, Colorado.
2. nadzornik: FRANK HENIGSMAN, 1230 Berwind Ave., Pueblo, Colo.
3. nadzornik: MIHALJ KAPSCIL, 508 N. Spruce, Colo. Springs.

POROTNI ODBOR:

1. porotnik: PETER MEDOS, Route 8, Box 166, Pittsburgh, Kansas.
2. porotnik: JOHN HOCEVAR, 514 West Chestnut St., Leadville, Colo.
3. porotnik: JOHN JAKSA, Box 272, Louisville, Colorado.

VEHOVNI ZDRAVNIK:

Dr. R. S. BURKET, 4487 Washington St., Denver, Colo.

URADNO GLASILO:

GLAS NARODA, 82 Cortlandt Street, New York, N. Y.

Vse denarne nakaznice in vse uradne stvari se pošiljajo na gl. tajnika, pritožbe na predsednika gl. nadzornega odbora, prepirne zadeve pa na predsednika glavnega porotnega odbora.

IMENIK URADNIKOV KRAJEVNIH DRUŠTEV SPADAJOČIH K ZAPADNI SLOVANSKI ZVEZI V DENVER, COLO.

Društvo sv. Martina, št. 1 v Denver, Colo. — Predsednik: John Cesar; tajnik: George Pavlakovich, 4717 Grant St.; blagajnik: John Predovich. — Seja se vsrči vsakega 15. tega v Sv. Jakoba dvorani na Logan St. — Vsi v Denver, Colo.

Društvo Slovian, št. 3 v Pueblo, Colo. — Predsednik: Anton Kochevar. — Tajnik: John GERM, 316 Palm St. — Blagajnik: John Kotman.

Društvo Zapadni Junaki, št. 4 v Midvale, Utah. — Predsednik: Frank Kattler; tajnik: Frank Mishmash, box 211; blagajnik: Ignac Mishmash. Seja se vsrči vsakega 16. v mesecu. Vsi v Midvale, Utah.

Društvo Planinski Bratje, št. 5 v Leadville, Colo. — Predsednik: Adolf Anžić; tajnik: John Hocevar 507 W. 2nd St.; blagajnik: Frank Zalta. Seja se vsrči vsakega 11. v lastni dvorani na 527 Elm St. v Leadville, Colo.

Društvo Zvon, št. 6 v Colo Springs, Colo. — Predsednik: Joe Kapsch; tajnik: Michael Kapsch, 508 N. Spruce St.; blagajnik: Frank Klun. — Seja se vsrči vsakega 12. v mesecu v Slovenskem domu v Colo Springs, Colo.

Društvo Sv. Rožn. Vena, št. 7 v Denver, Colo. — Predsednik: Mary Prijatelj; tajnik: Mary Staresnik, 5470 Logan St.; blagajnik: Franciska Baudek. — Seja se vsrči vsakega drugo nedeljo v mesecu v dvorani sv. Jakoba na Logan St. — Vsi v Denver, Colo.

Društvo Biser, št. 8 v Mulberry, Kans. — Predsednik: Peter Medosh; tajnik: John Crepinsek, RFD 2, box 29; blagajnik: John Crepinsek. — Seja se vsrči vsakega 16. v mesecu. — Vsi v Mulberry, Kans.

Društvo Nagradni Slovenci, št. 9 v Canon City, Colo. — Predsednik: Anton Dreneli; tajnik: Frank Kocjan, Prospect Heights; blagajnik: Frank Kocidija. — Seja se vsrči vsakega 16. v mesecu. — Vsi v Canon City, Colo.

Društvo Slovenski Bratje, št. 10 v Victor, Colo. — Predsednik: Peter Geshl; tajnik: Josip Mehle box 622; blagajnik: Josip Mehle. — Seja se vsrči vsakega 15. v mesecu. — Vsi v Victor, Colo.

Društvo St. Janez Nepomuk, št. 11 v Rochvale, Colo. — Predsednik: Josip Blatnik; tajnik: Alois Simec, box 225; blagajnik: Josip Putrya. — Seja se vsrči vsakega 11. v mesecu. — Vsi v Rochvale, Colo.

Društvo Zgodnja Danica, št. 12 v Clear Creek, Utah. — Predsednik: L. Mihelich; tajnik: Ant. Sever, box 13; blagajnik: Andrej Fljako. — Seja se vsrči vsakega 15. v mesecu. — Vsi v Clear Creek, Utah.

Conjuncti krajevni tajniki so poštali, da sporoče vse prejembe pri društvu ali glavnemu tajniku Zveze ali pa naravnost na uredništvo Glas Naroda, da se zmore imenik uradnikov pravčasno popraviti.

Rosana

Spisal Josip Stritar.

(Nadaljevanje.)

"Ti, Rosana?" jo ogovori Skalar z nenavadno mehkim glasom. "Pozno je že. Slaba si že, večerji hlad ne do dobro ravnokar ozdravljeno človeka; ko bi se povrnila bolezen!"

"Gospod", mu odgovori deklica s hvalečnim pogledom na svojega dobrotnika, "nič se ne bojte, zdravo in krepko se čutim, da se nikdar tako. Hvala vam, ki ste tako po očetovsko skrbeli za ubogo tujo siroto."

Beseda "gospod" je bila nekako čudno spekla Skalarja, ravno v tem trenutku, sam ni vedel, zakaj; tako okorno, mizlo, brezumno se mu je zdelo to ime, katerega je bil vendar tako vajen! Vendar se preneha in jo vpraša prijazno:

"Kaj želiš, Rosana? Videti je, da imaš nekaj na srecu. — Pač imam nekaj na srecu, že več časa, gospod; nekaj da ne vem, kako bi povedala, da bi bilo prav. Jaz ne znam lepo govoriti, saj veste, kako je bilo moje življenje do tedaj, ko ste prišli vi ter me rešili. In vendar bi tako rada znala lepo govoriti, ravno zdaj: zdaj, ko slovo jemljem od vas in bi se vam rada, tako rada srčno zahvalila."

"Slovo jemljesh?" vzklikne Skalar prestrašen.

"Da, slovo, dragi gospod! Jutri jutraj moram oditi. Videla sem vas, da sami takaj sedite. Mislila sem si: Bog ve, ali bom imela jutri tako priložnost, govoriti z vami, in tako sem se vam približala."

ČLANI AMERIŠKEGA RDEČEGA KRIŽA V AKOJI MED ITALIJANSKIMI BEGUNCI.

žala." "Jutri moraš oditi! Kdo te sili?"

"Nič me ne sili, ali tako mora biti, to čutim, gospod!" "Ali si se naveličala življenja pri nas, ali česa pogrešaš? Pusto je res pri nas, samotno, dolgočasno, rad verjamem: ti si mlado dekle, rada bi družje, igranje, veselje; samo reči ti je treba in precej jutri bodo deklice iz vseh bližnjih vasi tukaj zbrane okoli tebe. Skakajte, plešite, razgrajajte, vse razbijte, razdvojite, pokončajte, samo da bo veselje! Tudi jaz rad gledam vesele obraze. To ti je rad verjamem, da si se naveličala, vedno gledat zgrbančen obraz, pogovarjati se s pustim starem!"

"O, ne govorite tako, prosim vas, dragi gospod; to me boli, prav v srecu me boli. Kako bi kaj takega mislila; saj vi ste toliko zame storili, kakor nihče na svetu — razen moje matere! Bojim se samo, da bi se vi ne naveličali mene, če ne se zdaj, pa pozneje. Kaj sem jaz vam, kaj vam morem biti? Greh bi se mi zdelo, ko bi vam še dalje delala nadlego. Bolje, da grem, predno me sami izženete iz hiše. Jaz nimam doma, gospod; po svetu se moram klatiti in ubijati, kakor voda od kamena do kamena."

"Tebi se toži po tvojem prejšnjem stanu, kakor vidim, ne moreš ga pozabiti."

"O, ne tako, gospod! Da ste me rešili tega strašnega življenja, za to sem vam najbolj hvaležna. Nikdar več, rajši v vodo, kjer je najgloblje!"

"Kako torej hočeš živeti? Ne posteno vendar ne, upam, kaj?" "Jaz ne vem, gospod, kaj je nepostenost: vendar zdi se mi, da dosedaj nisem ničesar storila, da bi me mogoče brali; in tako hočem naprej živeti; drugače bi me mogla."

"Ali s čem si hočeš kruha služiti? Človek mora vendar jesti, in za delo se mi zdiš prebiska; kdo bi te vzel v službo?"

Na to Rosana nekoliko časa ne odgovori nič. Bila je vidno v zadregi. Slednje se ojnajči ter izpregovori:

"Nikoli se nisem prosila; drugače bi tudi ne mogla, ali vas, sama ne vem, kako je to, vas nekako lahko prosim."

"Nič prositi, kar govori, česa želiš; vse ti storim, samo da je v človeški moči."

"Moja največja, edina moja težava je bilo petje, in tudi na kitaro sem nekoliko znala. Imela sem jo, ali ostala je tam, pri mojem nekdanjem gospodarju."

"Saj ni da bi morala ravno ti sta biti, kaj? Če pa hočeš, tudi jo dobim, ko bi mi bilo prehoditi pol sveta."

"O, ne, vsaka je dobra."

"Jutri jo boš imela, toliko moraš že počakati."

"O, potem je pa vse dobro! Hvala vam po deželi od mesta do mesta, ne! od vasi do vasi, od hiše do hiše, Ustavila se bom pri vsakih vratih: povsod je dobrih ljudi, ki bodo radi poslušali ubogo siroto, žalostne njene pesmi; veseli se jih, gospod; jaz morem samo peti, kakor mi sree vleče."

"Kje si se pa učila takih pesmi?"

"Da jo le enkrat slišim, pa jo znam, samo da se mi prilaga; veselim mi pa tudi sami pride kaj na um; saj peti je tako lahko, gospod, samo da je sree polno, potem se samo poje. Kje so se pa petje učili? In vendar tako lepo pojo!"

(Dolje prihodnjič):

IZ KRALJESTVA ŠPIJONAŽE.

(Nadaljevanje s 3. strani.)

potem ko je dobila francoska policija v roke nepobitne dokaze, da je ona zaupni agent nemške tajne policije, dočim je bila na drugi strani prijateljica številnih Francozov v uradnih ali pol-uradnih pozicijah.

Ugotovilo se je, da je dala Nemčiji zelo važne informacije, vključno vnaprej vse posameznosti glede konstrukcije angleških tankov. Dekliško ime Mate Mari je bilo Margareta Zell ter je bila hči nekega nizozemskega plantažnika na Javi ter javanske ženske. Ko je bila stara 14 let, se je sestala s Sic Campbell MacLeod, ki se je zaljubil vanjo ter pustil radi nje svojo karijero v armadi.

Pozneje ga je zapustila ter živela v velikanskem luksusu v Parizu pod protekcijo nekega nemškega javnega činitelja. Visoka je bila šest čevljev in njene velike orientalske oči so blestele iz olivno-barvnega lica redke lepote. Cele legije mož so ležale pred njo na kolnihih v vseh glavnih mestih Evrope in po vsaki plesni seziji se je vracala v Berlin, kjer je napravila daljši obisk pri svojem nemškem prijatelju.

Aretacija Sumey Dopsy v Parizu, igralke, ki je nastopila skupaj s Soro Bernhardt, je vzbudila pravečo senzacijo. — Njen mož, Emile Guiller, je bil zaposlen pri nekem izdelovalcu umetnih udov ter je imel vsled tega dostop do vseh vojaških bolnic ter onih družbe Rdečega križa. Številni obiski te igralke v Švici so vzbudili pozornost francoske tajne službe ter dovedli do njene aretacije na podlagi obdolžbe, da je dajala informacije sovražniku.

Drugi agenti nemškega špijonskega sistema so bile mlade deklice, domnevane glazbene zvezdice, z večjo ambicijo kot denarjem, katere se je poslalo na konservatorije v Italiji in Franciji, v Rim, Napoli, Milan in Pariz. Vsako teh mest je dobilo svoj delež teh špijonek. Njih otročja znanost, zvezana z ostrim umom in iznajdljivostjo, jim je pripomogla, da so dobile važne informacije, — informacije, ki so pripomogle k porazu armade generala Cadornae. Ko se je razpelo mreže, se je ujelo na stotine teh mladih ribic in marsikatera mlada deklica, ki se nahaja sedaj v ječi, se ima zahvaliti za svoje življenje le svoji skrajni mladosti ter gostim plavim kitam, ki ji vise prosto na ramenih.

Celi svet je bil posejan z nemškimi špijoni, povečini špijankami, ki so si priborile pot vsepovsod kamor se jih je poslalo, da si zagotovijo zaželjene informacije. Nosače znamenja Ameriškega Rdečega križa so ženske, kojih starši so bili nenaturalizirani Nemci, odšli preko morja, da strežejo ranjenim in bolnim v Franciji. Te ženske, zaposlene pri naprej pomaknjenih obvezovalnih postajah, so bile v stanu zagotoviti si važne informacije od ranjenih in bolnih.

S tem, da se je obrodilo šest takih strežnic nemškega pokolenja, so francoske oblasti dokazale, da so te ženske sporečale Nemčiji važne informacije, tikajoče se gibanj čet ter razmer v zaveznikih armadah.

Razkritje njih operacijskega sistema, ki se ga je napravila vladnim agentom tukaj, kaže, da so bile te špijone le priprosto orodje v rokah višjih nemških agentov tukaj. Te ženske ne vodijo načrtov, temveč grede kamor se jih pošlje ter dobijo toliko informacij kot je to primerno in koristno.

V enem slučaju je znano, da je neka deklica znanih sovražniških vezi dobila službo, ki je bila v stanu operacije glede ene izmed velikih obrežno-obrambnih postojank. Nekaj zvezni častnik se je oglasil pri njenih delodajalcih ter predložil rekord, glasom katerega je veliko svojega časa preživela v družbi nekega nemškega armadnega častnika, ki se nahaja sedaj na Ellis Islandu in da je imela med svojimi najbolj intimnimi znanci še številne druge osumljene. Častnik je tudi dokazal, da ni imela deklica nobenega drugega vzroka iskati to službo kot v namenu, da dobi zaželjene informacije. V sled tega se jo je nemudoma odpustilo.

V Nemčiji bi bila takoj ustreljena. V splošnem pa so zavezniki dežele zelo popustljive napram špijankam in to je mogoče eden izmed vzrokov, da jih je toliko in da so tako podjetne.

Šmrt madame Despine Davidovič Storch, krasne mlade Levantinke, je napravila konec dogodkov polni karijeri. Bila je stala le 23 let, ko je pred par dnevi umrla na Ellis Islandu. Vodila je svojo lepo to na sprehod po vseh evropskih glavnih mestih ter je skušala vsepovsod družbe diplomatov in mož v uniformah. V Španiji se jo je nekoč zadrla kot špijono, a se ji ni moglo dokazati ničesar drugega kot tesno prijateljstvo z nemškimi agenti, naskar se jo je izpuščilo.

Dejstvo, da si Nemčija izbira pogosto Orientalko kot špijono, je pripisovati okolišnici, da so ljudje ob iztočnem Sredozemskem morju izvanredno sposobni obvladati tuje jezike. Razventega pa so ti ljudje rojeni diplomati ter imajo v sebi silo fasciniranja.

Špijone so igrale važno vlogo pri porazu Francije leta 1870, pri porazu Rusije, Rumunske, Belgije, Srbije ter so zelo pripomogle k prodiranju Nemcev na zapadu.

Povsem naravno je, da hočemo proslavljati naše lastne ter blagiti onega, ki se nahaja v službi sovražnika. Brez dvoma so imele tudi zavezniki dežele ter imajo še sedaj špijone, ki so vršile in vrše ta pesel zanje. Težko pa je mogoče, da bi bilo rekrutiranje takih špijonek tako lahko kot je ono nemških.

Odkar je napravila Nemčija vojno za svojo glavno industrijo, je morala tudi napraviti špijonarstvo za glavno znanost. Biti špijon ni nečastno v Nemčiji in za nemškega duha. Moške in ženske se je utirilo za to od rane mladosti in veliko teh vrši brez dvoma svoj posel iz domoljubnih motivov in taki so najbolj nevarni, kajti prepričani so z nazoriranjem, da mora postati Nemčija vladarica sveta.

Latinski narodi čutijo naraven odpor proti te vrste delu. Napoleon, ki gotovo ni bil preveč vester človek, ni hotel podeliti častne

VESELJE DOBREGA ZDRAVJA

VŽIVAJO ONI, KI RABLIJO

FATHER MOLLINGERJEV ČAJ.

GLASOVITO SAMO RASTLINSKO ZDRAVILO PREDPISANO PO SVETOVNO ZNANEM DUHOVNO-ZDRAVNIKU JE DOKAZAN BLAGOSLOV BOLNEMU ČLOVEČANSTVU PO AMERIKI.

Father Mollingerjev glasovit rastlinski čaj se rabi v Ameriki nad 50 let. On je prinesel to čudovito formulo semkaj iz Evrope, kjer je bila dobrota istega znana tisočim. Sestavljen je iz zdravilnih rastlin, listov, skorje, jagod in rož. Je zdravilo za stare in mlade.

Father Mollinger je bil glasovit kakor uspešen zdravnik, da ga je na tisoče jbilskalo za zdravniški nasvet, ko je bil duhovnik cerkve Mt. Troy, Pittsburgh, Pa. On se je učil medicine na Ogrskem, Nemčiji in Italiji predno je postal duhovnik. On je vedno trdil, da snovi v njegovem čaju nadkričujejo najboljše rastlinsko zdravilo na svetu.

Da moč in krepost telesa, napravi kri in meso in vrne čvrsto zdravje in zdravila. Father Mollingerjev glasovit rastlinski čaj priporočajo trpiči na revmatizmu in želodcu. Za bolezen v želodcu, zaprtje, pline gorečico in izgubo teka, rešni počit le par doz in zagotovi zdravje.

Ta čisti kri, in bistrost oči bo v kratkem pokazala izboljšanje. Povprečni prebavljane in spali boste mirno počili. Father Mollingerjev GLASOVIT RASTLINSKI ČAJ ozdravi in zabrani zaprtje. Največ boleznj izvira radi zaprtja. Pazite, da so čreva vedno odprta in obranili se boste težkih boleznj.

Ta glasovit čaj hitro odstrani bolezen in nervozni glavobol. Njegov učinek na vse organe človeškega telesa je tak, da bi ne smel brez ene skatije biti noben mož in nobena ženska. Ako hočete vzgajati družino in želje, da bode žena in otroci zdravi, potem mora vsak član v družini vzeti dvakrat v tednu ta čaj. Koncem leta boste imeli različno pri računu za zdravnike.

Vsem bolnim, oslabilim in izmučenim čitateljem priporočamo FATHER MOLLINGERJEV GLASOVIT RASTLINSKI ČAJ KER VSEBUJE SESTAV ZA KRI, JETRA, ŽELODEC, LEDICE, ČREVA IN MEHUR.

DRŽITE NOTRANJE ORGANE ČISTE IN ZDRAVE IN PAZITE NA ZUNAJNE DOBROTE.

Ako trpite na prehladu, vzemite čašo FATHER MOLLINGERJEVEGA GLASOVITEGA RASTLINSKEGA ČAJA PREDNO GRESTE SPAT. TA ODSTRANI STRUP IZ TELESNEGA PROSTORA IN DRUGO JUTRO NE BOSTE SITI ZNALI, DA STE BILI PREHLAJENI. PONOVITE TO ZA DVA ALI TRI DNI. OSEBE, KI RABLIJO FATHER MOLLINGERJEV GLASOVIT RASTLINSKI ČAJ OB ČASU MRIZA IN NEVARNEM VREMENU ZA PLJUČNICO, POTEM SE OBVARUJEJO PRED TO SMRTNO NEVARNO BOLEZNIJO.

KAKO SE NAROČI PO POŠTI.

PIŠITE NATANČEN NASLOV, ULICO, KRAJ, POŠTO IN DRŽAVO, PRILOŽITE SI (V GOTOVINI, ZNAMKAH, MONEY ORDER ALI REKOMENDIRATE PISMO.) Volika družinska skatija, 6 mesecev zdravljenje se vam pošlje takoj po prejemu naročila. Pošljite 10c. za poštino in rekomandacijo.

Naslov:

THE MOLLINGER MEDICINE COMPANY

21 Mollinger Building

12-14 East Park Way, N. S.

Pittsburgh, Pa.

svetlinje svojemu glavnemu špijonu, Schulmeisterju. — Denarja kolikor si ga želite, a križa, — nikdar.

Blesk romantike obseva tudi špijono ameriške Državlanske vojne. Kdo more pozabiti na Belle Boyd, špijono konfederacije, ki je pomagala rešiti armado Stonewall Jacksona? Tu je bila tudi Emma Edwards, unijska špijono, koje doživljajo za bilo komaj mogoče podvojiti v izmišljenih povestih; Lidija Darrah, kvekerica, ki je riskirala svoje življenje, da reši armado Washingtona.

Take akcije pa so imele za predmet in gonilno silo le domoljubje ter se jih je izvršilo sledeč trenutnemu nagibu, ne pa kot profesijo.

Pismo slovenskega vojaka.

Fort Crook, Nebr. klobasami.

Marsikateri rojak piše kak dopis in priobči kaj zanimivega v listu "Glas Naroda". Da pa jaz ne bom popolnoma zaostal, se hočem tudi oglašiti, čeprav posebejno ne val, ne bom opisoval. Toliko pa rečem slovenskim rojakom: če mi imate vedno eno in isto. Če bi pa hotel celo vojaško življenje opisati natanko, bi imel pa že lepo knjigo.

Najbolj smo veseli, ker nas je zima zapustila, vsled česar smo znanogli odložiti suknje; tudi ptički že lepo prepevajo.

Pri našem polku sem sam Slovenec in že dolgo nisem slišal slovenskega jezika govoriti, zato pa rad prebiram "Glas Naroda", posebno dopise ob večerih, ko sem oproščen službe. Ko vse preberem, potem pa grem najraje na zelene travnike s kakim prijateljem, ker slovenske prijateljce nimam. Tolažim se s tem, ko bo kajzer svojo pamet spremenil, potem bom pa svojo puško odložil in se podel v slovenske naselbine ter se bom ozrl na kakšno slovensko pošteno ročico.

Ker sem bil večinoma na farmah poprej, predno me je Strie Sam poklical, zato sem malo poznan pri Slovenceh in malokrat dobim kako slovensko pismo. Še \$200. Moška obleka stane \$900 manj pa kak zaboj z jabolki ali do \$400.

Draginja v Carigradu. Trne translation filed with the post master at New York, N. Y. on April 10, 1918, as required by the Act of October 6, 1917.

Rim, Italija, 8. aprila. — Iz Berna se poroča, da se Carigrad nahaja v popolnem ekonomičnem polomu. Nemci so s privoljenjem odličnih Mladoturkov zaplenili vse živež, ker je zaradi nekaterih spekulativov postalo življenje v mestu najdražje na svetu. 2 funta težki hleb kruha je veljal \$5. funt mesa \$4; moka \$5; krompir \$2; surovo maslo \$16 in sladkor \$10. Jajca so po 50 centov; kokoši po \$9 in par čevljev od \$100 do dobim kako slovensko pismo. Še \$200. Moška obleka stane \$900 manj pa kak zaboj z jabolki ali do \$400.

Ker sem bil večinoma na farmah poprej, predno me je Strie Sam poklical, zato sem malo poznan pri Slovenceh in malokrat dobim kako slovensko pismo. Še \$200. Moška obleka stane \$900 manj pa kak zaboj z jabolki ali do \$400.

Ali ste bolni?

Ako imate kako bolezen, ne glede na to, kako dolgo in ne odtrajate se na to, kateri zdravnik vas ni mogel ozdraviti, pridite k meni. Vsi vrn bo vaše zdravje.

Oddaljenost ali pa pomanjkanje denarja naj vas ne zadržuje. Vse zdravim enako: bogate in revne. Jaz sem v Pittsburghu najboljši specializist za moške in sem nastanjen že mnogo let. Imam najbolje opremljen urad, tudi stroj za X-zarke, s katerimi morem videti skoro vsa, kakor skozi steklo. Imam svojo lastno lekarno, v kateri je nabavljeno vse vrste domačih in inorodnih zdravil. Ne bodite bolni in pridite k meni kot k prijatelju. Govorim v vašem jeziku. En obisk vas bo prepričal, kaj morem za vas storiti.

Imam Erlichov stotviti 608 za krvne bolezni in ozdravim boleznj in nekaj dnevi. Ozdravim sem ti soče sluznjave oslabetosti, kožne bolezni, revmatizma, želodčne in jetrne bolezni, arbenje, mazole in vse kronične bolezni.

Zmerne cene.

Prof. Dr. H. G. BAER,

311 SMITHFIELD ST., PITTSBURGH, PA.

VAŽNO.—Odrsi to in prineset v seboj.

nasproti pošte.

